

XV. mezinárodní interdisciplinární konference o poruchách příjmu potravy a obezitě

ABSTRAKTA

Místo konání: Děkanát 1. LF UK a Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN v Praze

Pořádá Sekce pro poruchy příjmu potravy Psychiatrické společnosti ČLS JEP, Sekce dětské a dorostové psychiatrie Psychiatrické společnosti ČLS JEP a E-clinic, z.ú ., ve spolupráci s Českou lékařskou komorou pod záštitou Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze.

Virtual reality and artificial intelligence in training of students and healthcare personnel - enhancing therapeutic competencies

Lauritzen C.

UiT – Arctic University of Norway

Students training to become healthcare professionals, who will interact with patients in vulnerable life situations, need to develop therapeutic competencies. It is ethically challenging to let students practice on real patients during internships, especially when dealing with complex life challenges and patient conditions. Practicing in simulated and virtual situations can thus be a good alternative. We therefore designed an action research project to find out if we can enhance students' therapeutic competence using VR. We have developed four learning resources that cover: conversations with families and children in challenging life situations, relationship building, challenging interactions, and collaboration. The presentation will showcase the various learning resources and how they can be utilized. Additionally, we will share results and experiences from the action research project, where we tested the learning resources with students and teachers at the Faculty of Health Sciences at UiT – The Arctic University of Norway.

Efficacy of an Internet-based Prevention Program for Eating Disorders: Results from the ProHEAD trial

Moessner M.^{1,2}, Bauer S.^{1,2}

¹Center for Psychotherapy Research, University Hospital Heidelberg, Heidelberg, Germany

²Heidelberg University, Heidelberg, Germany

Introduction: Prevention of eating disorders (ED) has large potential to reduce the ED-related burden of illness. Yet, dissemination is challenging and for technology-based interventions, adherence is often poor. To address these challenges, the German multicenter consortium Pro-HEAD recruited children and adolescents and assigned them to one of five trials based on their current symptoms and risk status. In the targeted ED prevention trial, two newly developed interventions were tested against an active control condition.

Methods: A three-arm, parallel, randomized controlled trial was conducted. Out of N=9,796 children and adolescents that were screened, N= 332 with elevated risk to develop an ED but without severe mental health problems were randomized to 1) ProYouth (active control condition), 2) ProYouth plus a structured dissonance-based module, or 3) ProYouth plus a CBT-based chat group intervention. Primary endpoint was ED-related impairment (Ch-EDEQ) at the end of the intervention.

Results: Adherence did not substantially differ between the groups, satisfaction was high in all conditions, and the interventions were perceived to be helpful. Despite large pre-post differences in all three conditions, no statistically significant between group differences were found, neither at the end of the intervention period nor at follow-up.

Discussion & conclusions: Internet-based targeted prevention of ED seems beneficial. Yet, in order to reach large populations, combined efforts are needed that exceed ED prevention. Otherwise the target population is hard to reach. Participants with severe symptoms require explicit strategies to refer them to regular treatment.

Obezita a její současná léčba

Haluzík M.

Centrum diabetologie IKEM, ÚLBLD 1. LF UK a VFN

Obezita patří mezi klíčové globální zdravotnické problémy díky jejímu těsnému spojení s řadou komorbidit a komplikací. Její výskyt navíc celosvětově setrvale stoupá.

Mezi klíčové aspekty snižování hmotnosti patří změna životního stylu, tedy vyvážená redukční dieta a pravidelná fyzická aktivita dle možností a preferencí pacienta. Dlouhodobá účinnost režimových opatření při snižování hmotnosti je však relativně malá. Farmakologická léčba obezity se stále více stává klíčovým prvkem. K dispozici jsou centrálně působící fixní kombinace naltrexon/bupropion, inhibitor střevní lipázy orlistat a injekčně podávaná léčba založená na agonizmu střevních hormonů. GLP-1 agonisté GLP-1 (liraglutid, semaglutid) ukazují slibné výsledky nejen v redukci hmotnosti, ale také při zlepšení metabolického profilu a snížení rizika kardiovaskulárních onemocnění. Podobný efekt má i GLP-1/GIP agonista tirzepatid. Důležitou součástí úspěchu léčby je také multidisciplinární přístup, který zahrnuje psychologickou podporu a edukaci pacientů.

Další možnost léčby představují bariatrické operace případně endoskopické výkony snižující hmotnost buď díky zmenšení velikosti žaludku nebo výkony kombinující zmenšení velikosti žaludku s bypassesem části tenkého střeva.

Podpořeno MZ ČR – RVO („Institut klinické a experimentální medicíny – IKEM, IČ 00023001“), RVO VFN 64165 a projektem Národní institut pro výzkum metabolických a kardiovaskulárních onemocnění (Program EXCELES, číslo projektu: LX22NPO5104) – Financováno Evropskou unií – Next Generation EU.

Rozvoj specializovaných služeb pro poruchy příjmu potravy ve skutečném světě aneb jak přesvědčit politiky, aby utratili peníze za služby, o kterých ani neví, že je potřebují

Eisler I.

King's College London Joint Head Maudsley Centre for Child and Adolescent Eating Disorders

V posledních letech podstatně narostl výzkum empiricky podložených terapií u dětí a mladistvých s PPP a shody názorů o tom, co funguje. Léčebna praxe je však často jiná a velice variabilní, jak v rámci jednotlivých zemí, tak mezi zeměmi. Částečně je to způsobeno neefektivní diseminací efektivních terapií, ale mnohem větší efekt pramení z historicky podmíněných tradic a rozdílů ve způsobu organizace a financování zdravotnických služeb. Nedostatek efektivní specializované léčby má samozřejmě velký dopad na pacienty, ale v mnoha případech má také podstatné ekonomické následky, mimo jiné díky zvýšené potřebě hospitalizací, které jsou nákladné a dlouhodobě mnohdy neefektivní.

V přednášce popíšu transformaci služeb v Anglii pro děti a dospívající s PPP, poté, co ministerstvo zdravotnictví investovalo 30 milionů liber ročně. Konkrétním cílem investice bylo poskytnout snadný a rychlý přístup ke specializovaným multidisciplinárním službám, aby byla zajištěna včasná a účinná ambulantní péče dostupná všem bez ohledu na závažnost onemocnění. Popíšu některé faktory, které vedly ministerstvo investovat peníze v době, kdy byly snižovány rozpočty jiných zdravotnických služeb.

Poruchy příjmu potravy a sexuální funkcia žien

Hess T.

Univerzita Komenského, Filozofická fakulta, katedra psychológie (FIFUK)

Poruchy příjmu potravy (PPP) sú vážne duševné ochorenia, ktoré najčastejšie postihujú mladé dievčatá a ženy. Tieto poruchy vyžadujú komplexnú klinickú starostlivosť, ktorá ovplyvňuje všetky oblasti života, vrátane rodinného, pracovného a sociálneho prostredia. PPP tiež negatívne ovplyvňuje intímne vzťahy a sexuálny život, často spôsobujúc sexuálnu dysfunkciu (SD). SD je charakterizovaná nízkym libidom, absenciou sexuálnych túžob a fantázií, problémami s orgazmom a celkovou sexuálnou nespokojnosťou. Predchádzajúce štúdie potvrdzujú spojitosť medzi PPP a sexuálnou nespokojnosťou u žien.

Klíčová slova: poruchy příjmu potravy, sexuální dysfunkcia, ženy

Eating disorders (EDs), such as anorexia nervosa, bulimia nervosa, and binge eating disorder, are serious mental health conditions primarily affecting young women. They require comprehensive care, as they disrupt family, work, social relationships, and friendships. EDs also significantly impact intimate relationships, with affected individuals often experiencing sexual dysfunction (SD), characterized by low libido, lack of desire, difficulty achieving orgasm, and overall sexual dissatisfaction. Studies confirm a link between EDs, delayed psychosexual development, and reduced sexual well-being.

Key words: eating disorders, sexual dysfunction, women

Poruchy příjmu potravy (PPP) sú závažné psychické ochorenia s vysokou mortalitou, ktoré najčastejšie postihujú mladé dievčatá a ženy (1:10). Medzi najznámejšie patria mentálna anorexia (AN), mentálna bulímia (BN) a nadmerné prejedanie (BED). Toto závažné psychiatrické ochorenie si vyžaduje komplexnú klinickú starostlivosť, ktorá pokrýva všetky oblasti života jednotlivca. PPP ovplyvňujú nielen rodinné a pracovné prostredie, ale aj sociálne vzťahy a priateľstvá, ktoré môžu byť výrazne narušené samotnou symptomatológiou PPP. Výrazný dopad sa manifestuje v intímnych partnerských vzťahoch, kedy pacient PPP okrem narušenej komunikácii s partnerom má problém aj v sexuálnom živote. SD je často sekundárnym sprievodcom mnoho duševných ochorení. SD pri PPP je charakteristické slabým libidom, nízkou alebo žiadnou sexuálnou túžbou, absenciou sexuálnych fantázií a myšlienok, problémami s dovŕšením orgazmu a celkovou sexuálnou spokojnosťou. Tento deficit je vplyvom bio-psycho-sociálnymi faktormi. Metabolické zmeny zapríčinené podvýživou (AN), alebo nadmerným prejedaním (BED) spôsobujú rozvrat endokrinných hormonálnych funkcií (napr. hypogonadizmus). Avšak, vzťahová väzba jedinca či vnímanie svojho tela „body disturbance or shame“ sú významné faktory pri SD. Predošlé štúdie podporujú prítomnosť SD, oneskorený psychosexuálny vývin, stratu libida a sexuálnu nespokojnosť žien s PPP.

Literatura

- 1.Cassioli E., Rossi E., Castellini, G, Sensi C, Mancini M, Lelli L, Monteleone AM, Ricca V, Stanghellini G. Sexuality, embodiment and attachment style in anorexia nervosa. *Eating and weight disorders*,2019; 25(6), 1671-1680. <https://doi.org/10.1007/s40519-019-00805-6>
- 2.Castellini G, Lelli L, Corsi E, Campone B, Ciampi E, Fisher AD, Mallardo L, Monteleone AM, Rotella F, Tofani T, Vignozzi L, Zamponi F, Maggi M, Ricca V. Role of Sexuality in the Outcome of Anorexia Nervosa and Bulimia Nervosa: A 3-Year Follow-Up Study. *Psychotherapy and psychosomatics*, 201;, 86(6), 376-378. <https://doi.org/10.1159/000477176>

3.Castellini G, Lelli L, Cassioli E, Ricca V. Relationships between eating disorder psychopathology, sexual hormones and sexual behaviours. *Molecular and cellular endocrinology*, 2019, 497, 110429. <https://doi.org/10.1016/j.mce.2019.04.009>

4.Pinheiro AP, Raney TJ, Thornton LM, Fichter MM, Berrettini, WH, Goldman D, Halmi KA, Kaplan AS, Strober M, Treasure J, Woodside DB, Kaye WH, Bulik CM. Sexual functioning in women with eating disorders. *International Journal of Eating Disorders*, 2010; 43, 123-129. <https://doi.org/10.1002/eat.20671>

5.Price T, Zebitz M, Giraldi A, Lokind TS, Treasure J, Sjögren JM. Sexual function and dysfunction among women with anorexia nervosa: A systematic scoping review. *International Journal of Eating Disorders*, 2020; 53(9), 1377-1399. <https://doi.org/10.1002/eat.23299>

6.Raboch J, Faltus F. Sexuality of women with anorexia nervosa. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 1991; 84, 9-11. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.1991.tb01412.x>

7.Tuiten A, Panhuysen G, Everaerd W, Koppeschaar H, Krabbe P, Zelissen P. The paradoxical nature of sexuality in anorexia nervosa. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 1993; 19(4), 259-275. <https://doi.org/10.1080/00926239308404370>

Grantová podpora: UK/1009/2024

Psychogenní přejídání: mikrobiom a jeho vliv na regulaci příjmu potravy

Ježková J.^{1,2}, Patrono E.¹, Kubišová G.¹, Procházková P.¹, Klímová-Rychová A.², Tlaskalová-Hogenová H.¹, Papežová H.³, Roubalová R.¹

1 - Laboratoř buněčné a molekulární imunologie, Mikrobiologický ústav Akademie věd, ČR, 2 - 1. Lékařská fakulta, Karlova Univerzita, ČR, 3 - 1. Lékařská fakulta, psychiatrické oddělení, UK a VFN v Praze, ČR

Tato studie si klade za cíl prozkoumat vliv střevní mikrobioty a mikrobiálních metabolitů na psychogenní přejídání. V rámci našich experimentů zkoumáme, jaký vliv mají různé stresové stimuly na rozvoj tohoto onemocnění v myším modelu BED. Hledáme souvislosti mezi změnami ve střevním mikrobiomu v průběhu rozvoje BED a změnou signalizace v mozkových centrech zodpovědných za regulaci příjmu potravy a systém odměn. K tomu využíváme imunofluorescenční metody zaměřené na signalizaci přes dopaminové a serotoninové receptory a zároveň detekujeme expresi neuropeptidů regulující chuť k jídlu v příslušných centrech mozku.

Klíčová slova: Psychogenní přejídání, mikrobiom, poruchy příjmu potravy, imunohistochemie

This study aims to explore the impact of gut microbiota and microbial metabolites on BED. Employing a validated mouse model of BED, we investigate the influence of chocolate intake and various stress conditions on gut microbiome composition of these mice. Further, we investigate the neuronal activation measured by c-fos expression in various regions of the mice brains to determine behavioral changes between mice under stress conditions that simulate BED and control mice under no stress.

Key words: Binge eating disorder, microbiome, eating disorders, immunohistochemistry

Psychogenní přejídání (binge eating disorder, BED) je častá porucha příjmu potravy charakterizovaná opakujícími se nutkavými epizodami nadměrné konzumace jídla, která je vyvolávána spíše negativními

emočními stavy než hladem. Je úzce spojena s mnoha duševními a fyzickými zdravotními stavy, včetně obezity a poruch kardiovaskulárního systému. Příčina rozvoje této poruchy zatím není zcela objasněna. Současný výzkum naznačuje, že střevní mikrobiom může hrát roli v rozvoji a průběhu BED. Mikrobiom skrze osu mikrobiom-střevo-mozek ovlivňuje mimo jiné regulaci chuti k jídlu, systém odměn a regulaci emocí.

Tato studie si klade za cíl prozkoumat vliv střevní mikrobioty a mikrobiálních metabolitů na psychogenní přejídání. V rámci našich experimentů zkoumáme, jaký vliv mají různé stresové stimuly na rozvoj tohoto onemocnění v myším modelu BED. Hledáme souvislosti mezi změnami ve střevním mikrobiomu v průběhu rozvoje BED a změnou signalizace v mozkových centrech zodpovědných za regulaci příjmu potravy a systém odměn. K tomu využíváme imunofluorescenční metody zaměřené na signalizaci přes dopaminové a serotoninové receptory a zároveň detekujeme expresi neuropeptidů regulující chuť k jídlu v příslušných centrech mozku. Rozšířením současného poznání této poruchy umožní nalezení nových terapeutických intervencí.

Literatura:

Butler MJ, Perrini AA, Eckel LA. The Role of the Gut Microbiome, Immunity, and Neuroinflammation in the Pathophysiology of Eating Disorders. *Nutrients*. 2021 Feb 3;13(2):500. doi: 10.3390/nu13020500. PMID: 33546416; PMCID: PMC7913528.

Di Segni M, Patrono E, Patella L, Puglisi-Allegra S, Ventura R. Animal models of compulsive eating behavior. *Nutrients*. 2014 Oct 22;6(10):4591-609. doi: 10.3390/nu6104591. PMID: 25340369; PMCID: PMC4210935.

Patrono E, Di Segni M, Patella L, Andolina D, Valzania A, Latagliata EC, Felsani A, Pompili A, Gasbarri A, Puglisi-Allegra S, Ventura R. When chocolate seeking becomes compulsion: gene-environment interplay. *PLoS One*. 2015 Mar 17;10(3):e0120191. doi: 10.1371/journal.pone.0120191. PMID: 25781028; PMCID: PMC4363151.

Grantová podpora: Tato studie vznikla za podpory Ministerstva zdravotnictví ČR, grantu č. NU23-04-00381.

Efekt léčby na kvalitu spánku u pacientů s diagnózou poruchy příjmu na potravu

Dostálová V.^{1,2}, Bednář A.³, Micková A.³, Minařík P.¹, Papežová H.¹

1 - Psychiatrická klinika VFN, FF a 1. LF UK, 2 - Ambulance klinické psychologie a psychiatrie Interse, 3 - Filosofická fakulta Univerzity Karlovy, katedra psychologie

Poruchy příjmu potravy jsou stejně jako ostatní psychiatrické diagnózy komorbidní s poruchami spánku, typicky s insomnií nebo deregulací cirkadiálního rytmu. Příspěvek navazuje na pilotní studii, jejímž cílem bylo popsat spánková specifika u jednotlivých diagnóz z okruhu poruch příjmu potravy. Aktuální studie přináší výsledky srovnávací analýzy skupiny 50 ti pacientů léčených na denním stacionáři a na lůžkovém oddělení Centra pro diagnostiku a léčbu poruch příjmu potravy. Pacientům byly administrovány spánkové dotazníky (Index tíže nespavosti, Epworthská škála spavosti) a spánkový kalendář před léčbou a po jejím ukončení. Studie ukazuje na signifikantní rozdíl ve spánkové efektivitě po léčbě poruchy příjmu potravy. Významný rozdíl ve skóre z dotazníků nebyl prokázán. Výsledky mohou přispět k rozvoji péče komplexní péče o pacienty s diagnózou poruchy příjmu potravy.

Klíčová slova: poruchy příjmu potravy, poruchy spánku, nespavost

Eating disorders, like other psychiatric diagnoses, are comorbid with sleep disorders, typically insomnia or circadian rhythm dysregulation. This contribution builds upon a pilot study aimed at describing sleep specifics of eating disorder subtypes. The current study presents the results of a comparative analysis involving a group of 50 patients treated in the Center for the Diagnosis and Treatment of Eating Disorders. Patients completed sleep questionnaires (Insomnia Severity Index, Epworth Sleepiness Scale) and a sleep diary before and after treatment. The study highlights a significant improvement in sleep efficiency following treatment for eating disorders. However, no significant differences in questionnaire scores were found. The results may contribute to the development of comprehensive care for patients with eating disorder diagnoses.

Key words: eating disorders, sleep disorders, insomnia

Potíže se spánkem jsou častou komorbiditou pacientů s diagnózou poruchy příjmu potravy stejně jako je tomu u ostatních psychických poruch. Nedostatečný příjem potravy u pacientů s mentální anorexií, který je spojený s vyšší hladinou orexinu, může způsobovat rozvoj insomnie. Zatímco nepravidelný příjem potravy u pacientů s diagnózou mentální bulimie a psychogenního přejídání může mít za následek deregulaci cirkadiálního rytmu. Přejídání navíc způsobuje obezitu, jejíž častou komorbiditou je obstrukční spánková apnoe narušující přirozenou architekturu spánku. Příspěvek navazuje na pilotní studii, jejímž cílem bylo popsat spánková specifika u jednotlivých diagnóz z okruhu poruch příjmu potravy. Aktuální studie přináší výsledky srovnávací analýzy skupiny 50 ti pacientů léčených na denním stacionáři a na lůžkovém oddělení Centra pro diagnostiku a léčbu poruch příjmu potravy. Pacientům byl administrován soubor dotazníků (dotazník dat týkajících se spánku, včetně Indexu tíže nespavosti a Epworthské škály spavosti a spánkového kalendáře) před léčbou a po jejím ukončení. Studie ukazuje na signifikantní rozdíl ve spánkové efektivitě po léčbě poruchy příjmu potravy ($z=-1.65689$, $p=.04846$). Oproti tomu nebylo nalezeno dostatek evidence pro prokázání významného rozdílu v Indexu tíže nespavosti před zahájením a po ukončení léčby sledované diagnózy ($z=1.83467$, $p=.06724$). Výsledky poukazují na stabilizaci spánkové efektivitě v průběhu léčby poruchy příjmu potravy a na přetrvávající subjektivní stížnosti na kvalitu spánku (ISI), což může souviset se spánkovou misperpcí u sledované skupiny. Výsledky mohou přispět k rozvoji péče komplexní péče o pacienty s diagnózou poruchy příjmu potravy.

Literatura:

1. Allison KC, Spaeth A, Hopkins, CH. Sleep and Eating Disorders. *Curr Psychiatry Rep*,2016,18(92):1_8.
2. Blank M, Zhang J, Lamers F, Taylor AD, Hickie IB, Merikangas, KR. Health correlates of insomnia symptoms and comorbid mental disorders in a nationally representative sample of US adolescents. *Sleep*,2015,38(2):197_204.
3. Carvalho Bos S, Soares MJ, Marques M, Maia B, Pereira AT, et al. Disordered eating behaviors and sleep disturbances. 2013,*Eating Behaviors*,14:192_198.
4. Cinosi E, Di Iorio G, Acciavatti T, Cornello M, Vellante F, et al. Sleep disturbances in eating disorders: a review. 2011,*Clin Ter*,162(6):195_202.
5. Delvenne V, Kerkhof M, Appelboom-Fondu J, Lucas F, Mendelewicz J. Sleep Polygraphic variables in anorexia nervosa and depression: A comparative study in adolescents. 2012,*Journal of Affective Disorders*,25:167_172.

6. Godart N, Radon L, Curt F, et al. Mood disorders in eating disorder patients. Prevalence and chronology of ONSET. 2015, *J Affect Disord*, 185:115_122.

7. Howell MJ, Shneck CH, Crow SJ. A review of nighttime eating disorders. *Sleep Medicine Reviews*, 2019, 13:23_34.

8. Kim KR, Jung YC, Shin MY, Namkoong K, Namkoong K, et al. Sleep disturbance in women with eating disorder: prevalence and clinical characteristics. *Psychiatry Res*, 2010, 176(1):88_90.

9. Lundgren JD, O'Reardon JP, Allison KC, Spreser CD. Sleep and quality of life in eating disorders. In: Verster JC, Pandi-Perumal SR, Steiner DL editors. *Sleep and quality of life in clinical medicine*. Humana, 2008, 281_9.

10. Morin CM, LeBlanc M, Daley M, Gregoire JP, Merette C. Epidemiology of insomnia: Prevalence, self-help treatments, consultations, and determinants of help-seeking behaviors. *Sleep Med*, 2011, 7, 123_30.

11. Sauchelli S, Uiménez-Murcia S, Sánchez I, Riesco N, Custal N, et al. Orexin and sleep quality in anorexia nervosa: Clinical relevance and influence on treatment outcome. *Psychoneuroendocrinology*, 2016, 65:102_108.

12. Wagley JN, Rybarczyk B, Nay WT, Danisch S, Lund HG. Effectiveness of abbreviated CBT for insomnia in psychiatric out-patients: sleep and depression outcomes. *J Clin Psychol*, 2013, 69(10): 1043_55.

Grantová podpora: Výzkumný projekt je podporován grantem Agentury pro zdravotnický výzkum ČR: NÚ23-04-00381 a projektem Cooperatio: Institucionální podpora MZ ČR RVO-VFN64165.

[Fotografie jako nástroj pro práci s neuroplasticitou mozku a základní pilíř komplementárního léčebného programu pro poruchy příjmu potravy](#)

Dostálová I.

Autorka je nezávislá vědkyně (Independent Scientist), Projekt MUPhotoSci.org

Prostřednictvím opakované expozice specifickým vizuálním stimuly (fotografie) a cíleného tréninku vizuální všímavosti můžeme účinně pracovat s neuroplasticitou mozku (BN) a prokázanými deficity BN u pacientek s mentální anorexií (AN) v určitých oblastech mozku. Komplementární léčebný program pro poruchy příjmu potravy BIRDS (Brain Imagery Rescripting Developmental Saturation) OF MIND vychází z nejnovějších doporučených léčebných postupů u AN a špičkových výzkumů vědomí, pracuje se saturací základních biologických emocí a neurovývojových potřeb a využívá fotografii jako prostředek pro přepis mentálního obrazu, tj. vidění ve smyslu percepce sebe sama i reality vně. Pilotní výsledky programu s tímto metodickým přístupem u kontrolní skupiny žen (n=20) ukazují významný posun v subjektivním vnímání sebe sama i reality vně a ve vztahu k sebe sama pozitivním směrem; zvýšení citlivosti vnímání k pozitivním prožitkům (např. vděčnosti, soucitu) a snížení citlivosti vnímání ke stresovým stimuly.

Klíčová slova: Mozková neuroplasticita, vizuální všímavost, fotografie, biologický saturační model vědomí, emoce, komplementární léčebný program, poruchy příjmu potravy, anorexia nervosa.

Through repeated exposure to specific visual stimuli (photographs) and targeted visual mindfulness training, we can effectively address brain neuroplasticity (BN) and demonstrated BN deficits in specific brain regions in anorexia nervosa (AN). BIRDS (Brain Imagery Rescripting Developmental Saturation) OF MIND

Complementary Treatment Program for Eating Disorders is based on the latest recommended treatment for AN and cutting-edge research on consciousness, works with saturation of basic biological emotions and neurodevelopmental needs, and uses photography as a means of transcribing the mental image, i.e., seeing (in terms of perception) the self and reality. Pilot results of a program with this methodology in control group of women (n=20) show a significant shift in subjective perception of the self and reality in relation to the self in a positive direction; an increase in perceptual sensitivity (PS) to positive experiences (e.g., compassion) and a decrease in PS to stressful stimuli.

Key words: Brain neuroplasticity, visual mindfulness, photography, biological saturation model of consciousness, emotions, complementary treatment program, eating disorders, anorexia nervosa.

Úvod: Mezi psychoterapeutické strategie, které mohou cílit na prokázané neuroplastické deficitu u mentální anorexie (AN) (Keeler et al. 2022) a mají širší účinky na identitu, patří i imagery rescripting, kulturní intervence (např. umělecké terapie) a intervence založené na mindfulness (Keeler et al. 2023). Všímavost může být důležitým procesem v psychopatologii poruch příjmu potravy (PPP) (Sala et al. 2020).

Neurobiologické strategie pro práci s mozkovou neuroplasticitou, event. s deficitu v určitých specifických oblastech, zahrnují práci s emocí (Damasio and Damasio 2024) a saturaci vědomí, které v průběhu neurobiologického a psychosociálního vývoje mohlo projít v kritických vývojových obdobích z biologicky rovnovážného stavu vytrhující desaturací základních životních potřeb (Biological Saturation Model of Consciousness; Dostalova 2024 nepublikováno). Fotografie nám do práce s myslí přináší unikátní vizuální prvek, který signifikantně přispívá k tomu, aby měl mozek „vůli“ se zklidnit, měnit a posunout nastavením klinicky pozitivním směrem, z neurobiologického pohledu fotografie vnáší do procesu přepisu a přeučení propojení s emocí a nepředvídatelnost, které jsou nezbytné, resp. významně zvyšují účinnost při práci s mozkovou neuroplasticitou (Eagleman 2004, Gaudry et al. 2021). Fotografie jako taková se již oficiálně celosvětově stala terapeutickým i výzkumným nástrojem (Sitvast and Springer 2020, Loewenthal 2023). Prokázalo se, že fotografie přispívá k uzdravení zraněného sebeobrazu a vnímání reality tím, že ukazuje a reflektuje potenciální reality v sobě a ve světě kolem, které do té doby nebyly integrovány do sebeobrazu a vnímání reality. Usnadnění uvědomění může fotografie sloužit jako most mezi prožíváním a vědomým poznáním (Sitvast a Springer 2020). Léčebný program pro PPP pracující s vizuální všímavostí, fotografií jako neurobiologickým nástrojem pro práci s neuroplasticitou mozku, meditací a saturací vědomí vizuálními stimuly zároveň dosud vyvinut nebyl.

Metodika: BIRDS (Brain Imagery Rescripting Developmental Saturation) OF MIND komplementární léčebný program pro PPP je standardně 20týdenní program metodicky vycházející z 10týdenního programu, který byl testován na pilotním kontrolním souboru žen (n = 20), tento obsahoval následující: Intervence splňující základní terapeutické aspekty, tj. bezpečný prostor, vzájemná emocionální podpora a naslouchání obrazovým příběhům empatickým způsobem za dodržení vzájemném neposuzování a laskavého a soucitného akceptování. Hlavní praxí v programu jsou opakované cykly PESORM* (Photography-Evoked Self-, Other-, Relations Mindfulness Photographic and Visual Inquiry; vyvinutý Dostalova 2023). Celkem 20 hodin včetně 20 facilitovaných cyklů PESORM* („doba naučení se cyklu subjektem“ = 2-10 cyklů, průměr 4 cykly); první polovina tréninku vizuální zkoumání, mapování, poznávání a zaznamenávání sebe sama a reality ve vztahu k sebe sama + druhá polovina tréninku cílené přepisy posouvající nasbíraný materiál do pozitivních, vyšších a hlubších myslových „záblesků“. Vyhodnoceno Nondual Embodiment Inventory (NETI) Questionnaire (John Astin a DA Butlein), měřen rozdíl před začátkem a 1 měsíc po skončení Programu. NETI: obsahuje 20 položek, účastnice hodnotily kvality vnímání a prožitku výběrem výroku na škále 1-5 (od nikdy do vždy); jak často měly zkušenost podobnou (stejnou) jako zkušenosti popsané v každém prohlášení. Účastnice dostávaly týdenní

instrukce pro každodenní formální i neformální praxi a podporu po celou dobu trvání Programu. Nutná 100% účast na facilitovaných cyklech. Účastnice musely být bez jakékoli psychofarmakologické léčby, netrpěly závislostí na alkoholu, 5 z žen trpělo před zařazením do Programu úzkostí (významné zlepšení v průběhu Programu); měly žádné (n = 14) nebo pouze příležitostné (n = 6) zkušenosti s meditací. Omezení: Chybí ověření metodami EEG, fMRI, neuroendokrinními markery, event. vyhodnocení programové intervence dalšími vědeckými a klinickými dotazníky, např. PHQ-9 (Patient Health Questionnaire-9, Martin et al. 2006), GAD-7 (Generalized Anxiety Disorder-7, Lowe et al. 2008), CORE-10 (Clinical Outcomes in Routine Evaluation), SCS Scale (Self-Compassion Scale, Neff KD 2003), průzkum zahrnující měřítko empatie (Interpersonal Reactivity Index, Davis 1983).

Výsledky: 10týdenní programová intervence s PESORM* u kontrolní skupiny žen přináší (dle NETI) následující: ZLEPŠUJE/ZVYŠUJE: vnitřní spokojenost, která není podmíněná ani závislá na okolnostech, předmětech nebo činem jiných lidí (14); přijímání (nebojování s) jakoukoli zkušeností, kterou mohu mít (17); pocit lásky a uznání za každého a za vše, co v životě přichází (15); pocit hluboké pohody kdekoli nebo v jakékoli situaci nebo okolnostech, ve kterých se mohu ocitnout (19); neochvějně vědomí klidu/ticha, dokonce i uprostřed pohybu a hluku (14); schopnost jednat, aniž bych převzala roli nebo identitu na základě mých vlastních nebo jiných očekávání (12); pocit ponoření se do svobody a možnosti v mé bezprostřední zkušenosti (18); konání bez touhy změnit kohokoli nebo cokoli (12); pocit vděčnosti a/nebo otevřené zvědavosti na všechny zážitky (14); pocit krásy všeho a všech takových, jací jsou, přijímání okolností takových, jaké jsou (15) a SNIŽUJE: obavy nebo nepohodlí kvůli minulosti nebo budoucnosti (12); pocit strachu nebo úzkosti, který brzdí mé jednání (15). Uvedeno v případě: Z 20 otázek v NETI Questionnaire u 12 prokázán minimálně dvou stupňový rozdíl na pětistupňové škále u minimálně 12 ze 20 žen (dotazník vyplněn před nastoupením do programu a měsíc po jeho skončení); 1stupňová změna na 5stupňové škále není zahrnuta; změna u n <12 není uvedena.

Závěry: Metodický přístup užívající jako základní pilíř fotografii a trénink vizuální všímavosti pro práci s neuroplasticitou mozku včetně cíleného zvyšování neuroplasticity ve specifických deficientních mozkových oblastech u AN představuje inovativní na nejnovějších doporučených léčebných postupech u AN založený komplementární léčebný přístup s vysokým výzkumným i klinickým potenciálem. Přestože pilotní výsledky s programovým užitím metodiky ukazují významný pozitivní posun v subjektivním vnímání sebe sama i reality u kontrolní skupiny žen, vyvíjený experimentální BIRDS OF MIND komplementární léčebný program pro PPP vyžaduje validaci ve spolupráci s vědeckými pracovišti a provedení RCT. V současné době (listopad 2024) probíhá navazování spolupráce s univerzitami pro vývoj saturační softwarové intervence. Tato digitální intervence bude pilotně testována v rámci klinických studií na statisticky významném vzorku běžné populace. Po pilotní validaci bude programová intervence převoditelná na ověření klinické účinnosti u specifických neurovývojových a duševních onemocnění včetně PPP.

Literatura:

1. Keeler JL, Patsalos O, Chung R, Schmidt U, Breen G, Treasure J, Hubertus H, Dalton B. Short communication: Serum levels of brain-derived neurotrophic factor and association with pro-inflammatory cytokines in acute and recovered anorexia nervosa. *J Psychiatr Res*, 2022; 150:34-39.
2. Keeler JL, Kan C, Treasure J, Himmerich H. Novel treatments for anorexia nervosa: Insights from neuroplasticity research. *Eur Eat Disord Rev*, 2024; 32(6):1069-1084.
3. Sala M, Levinson CA, Kober H, Roos CR. A pilot open trial of a digital mindfulness-based intervention for anorexia nervosa. *Behav Ther*, 2023; 54(4):637-651.

4. Damasio A and Damasio H. Sensing, feeling and consciousness. *Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci*, 2024, 379(1908): 1-3.
5. Eagleman DM. Neuroscience. The where and when of intention. *Science*, 2004; 303(5661):1144-6.
6. Gaudry KS, Ayaz H, Bedows A, Celnik P, Eagleman, D, Grover P, Illes J, Rao RPN, Robinson JT, Thyagarajan K. Projections and the potential societal impact of the future of neurotechnologies. *Front Neurosci*, 2021; 15:658930.
7. Sitvast J and Springer W. The use of photography in perceiving a sense in life: A phenomenological and existential approach in Mental Health Care. *Nurs Philos*, 2020; 21(9), e12287.
8. Loewenthal D. *The handbook of phototherapy and therapeutic photography*. 2023 London: Routledge.

Za jakých podmínek indikujeme u poruchy příjmu potravy dietní opatření?

Meisnerová E.

VFN IV. interní klinika

Mentální anorexie je spojena s zdravotními komplikacemi kupříkladu kriticky nízkou hladinou základních elektrolytů, abnormalitami v acidobazické rovnováze, hypoglykemií, zvýšenou hladinou cholesterolu, elevací jaterních testů, anémií a leukopenií. Vyskytují se poruchy srdečního rytmu, změněné funkce endokrinního systému, osteoporóza a gastrointestinální komplikace. Dlouhodobé hladovění a rituály zvyšují riziko vzniku poruchy žaludeční motility a prolapsu rekta. Terapeuticky ovlivňujeme střevní dysbiosu nebo syndrom horní mezenterické tepny.

Součástí léčebného schématu u onemocnění gastrointestinálního traktu jsou často specifická režimová a dietní opatření, která ale mnohdy jsou v protikladu léčby mentální anorexie.

Klíčová slova: mentální anorexie, postižení gastrointestinálního traktu, dieta

Anorexia nervosa is associated with health complications such as critically low levels of basic electrolytes, abnormalities in acid-base balance, hypoglycemia, elevated cholesterol, elevated liver function tests, anemia, and leukopenia. Heart rhythm disorders altered functions of the endocrinological system, osteoporosis and gastrointestinal complications occur. Long-term fasting and rituals increase the risk of gastric motility disorders and rectal prolapse. We therapeutically influence intestinal dysbiosis or superior mesenteric artery syndrome.

Part of the treatment scheme for diseases of the gastrointestinal tract are often specific regime and dietary measures, which, however, are often in opposition to the treatment of anorexia nervosa.

Key words: anorexia nervosa, gastrointestinal tract, dietary measures

Mentální anorexie je život ohrožující onemocnění dlouhodobé hladovění vede k postižení gastrointestinálního traktu : Nastavení optimální diety je obtížné

Literatura:

Hepatic Complication of anorexia nervosa Review *Dig Dis Sci* (2017)

Inovace v nutriční terapii: Inspirace pro přístup nutričních terapeutů k léčbě PPP z amerického vzdělávacího systému a praxe

Gajdošová M.

Doposud: FIU Robert Stempel College of Public Health & Social Work, 2025: privátní praxe

Přednáška představuje inovativní přístupy v nutriční terapii poruch příjmu potravy, inspirované americkým vzdělávacím systémem a praxí. Vyzdvihuje interdisciplinární model, který kombinuje prvky recovery coachingu a nutriční terapie, a nabízí praktické nástroje a strategie využitelné v práci nutričních terapeutů. Inspirací je klinické studium nutriční terapie na americké univerzitě, výcvik Carolyn Costin (CCIEDC), jehož klíčové principy, jako je sedm klíčů k uzdravení, slouží jako základ pro efektivní podporu klientů v procesu uzdravování. Prezentace zahrnuje reálné kazuistiky, osvědčené přístupy a tipy, jak přistupovat ke klientům s ohledem na individuální potřeby a citlivost k jejich stavu. Cílem je poskytnout odborníkům inspiraci k inovacím a rozvoji jejich terapeutických dovedností při léčbě poruch příjmu potravy.

Klíčová slova: Nutriční terapie, poruchy příjmu potravy (PPP), recovery coaching, Carolyn Costin, CCIEDC, sedm klíčů k uzdravení, interdisciplinární přístup, inovace v léčbě PPP, praktické nástroje a strategie, kazuistiky, individuální přístup, klinická praxe, vzdělávací systém USA

The lecture introduces innovative approaches in nutritional therapy for eating disorders, inspired by the U.S. educational system and clinical practice. It highlights an interdisciplinary model that combines elements of recovery coaching and nutritional therapy, offering practical tools and strategies applicable to the work of nutrition therapists. The inspiration stems from clinical studies in nutritional therapy at a U.S. university and the Carolyn Costin Institute's Eating Disorder Coaching certification (CCIEDC), whose core principles, including the Seven Keys to Recovery, provide a foundation for effectively supporting clients in their healing process. The presentation includes real case studies, proven approaches, and tips for addressing clients' individual needs and sensitivities. The goal is to inspire professionals to adopt innovative strategies and develop their therapeutic skills in treating eating disorders.

Key words: Nutritional therapy, eating disorders (ED), recovery coaching, Carolyn Costin, CCIEDC, Seven Keys to Recovery, interdisciplinary approach, innovations in ED treatment, practical tools and strategies, case studies, individualized approach, clinical practice, U.S. educational system

Přednáška představuje inovativní přístupy v nutriční terapii poruch příjmu potravy (PPP), propojující výživu a recovery coaching na základě modelu Carolyn Costin (CCIEDC). Zaměřuje se na integraci interdisciplinárních strategií, které podporují efektivní uzdravování klientů. Prezentace nabídne inspiraci a praktické podněty pro nutriční terapeuty a jiné odborníky, kteří chtějí rozvíjet své dovednosti a aplikovat moderní přístupy v péči o klienty s PPP.

Literatura:

1. Ozier, A. D., & Henry, B. W. (2011). Position of the American Dietetic Association: Nutrition intervention in the treatment of eating disorders. *Journal of the American Dietetic Association*, 111(8), 1236–1241. doi:10.1016/j.jada.2011.06.016

2. Whisenant, S. L., & Smith, B. A. (1995). Eating disorders: Current nutrition therapy and perceived needs in dietetics education and research. *Journal of the American Dietetic Association*, 95(10), 1109–1112. doi:10.1016/S0002-8223(95)00304-0
3. Golden, N. H., & Meyer, W. (2004). Nutritional rehabilitation of anorexia nervosa. Goals and dangers. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*, 16(2), 131–144. doi:10.1515/IJAMH.2004.16.2.131
3. Madden, S., Miskovic-Wheatley, J., Wallis, A., Kohn, M. R., Hay, P., & Touyz, S. (2015). A randomized controlled trial of in-patient treatment for anorexia nervosa in medically unstable adolescents. *Psychological Medicine*, 45(2), 415–427. doi:10.1017/S0033291714001573
4. Vos, Jan Alexander de, Carmen Netten, and Greta Noordenbos. 2015. "Recovered Eating Disorder Therapists Using Their Experiential Knowledge in Therapy: A Qualitative Examination of the Therapists' and the Patients' View." *Eating Disorders* 24 (3): 207–23. doi:10.1080/10640266.2015.1090869.

Podpora duševního zdraví dětí prostřednictvím evidence-based programů

Dosoudil P., Papežová H., Gricová, J.

E-clinic, z.ú.; Centrum sociálních služeb Praha

Budou představeny tři evidence based programy určené pro práci s dětmi od 5 - 12 let, které do České republiky přinesla E-clinic z.ú. spolu s partnery. Programy Zipyho kamarádi a Jablíkovi kamarádi podporují rozvoj copingových dovedností, Program SPARK Resilience kombinuje především nácvik kognitivní restrukturalizace a mindfulness.

Klíčová slova: Duševní zdraví, Děti, evidence-based programy

We will present three evidence-based programs designed for work with children from 5 to 12 years old, brought to the Czech Republic by E-clinic z.ú. in cooperation with partners. The Zippy's Friends and Apple's Friends programs support the development of coping skills, while the latest SPARK Resilience program combines cognitive restructuring and mindfulness training.

Key words: Mental health, Children, Programmes

Duševní zdraví dětí je klíčovým faktorem jejich celkového rozvoje a úspěchu ve škole i mimo ni. Workshop se zaměří na představení tří mezinárodně uznávaných programů na podporu duševního zdraví dětí ve věku 5–12 let, které do České republiky přinesla organizace E-clinic z.ú. společně s Centrem sociálních služeb Praha a dalšími partnery. Tyto evidence-based programy – Zipyho kamarádi, Jablíkovi kamarádi a SPARK Resilience – podporují rozvoj emoční odolnosti, copingových dovedností a schopnosti zvládat stres prostřednictvím interaktivních aktivit, mindfulness a kognitivní restrukturalizace.

Během workshopu se účastníci seznámí s cíli, strukturou a metodikou jednotlivých programů, jejich praktickou implementací ve školním prostředí a s konkrétními ukázkami aktivit. Prezentovány budou také výsledky výzkumů, které prokazují pozitivní dopady programů na psychickou odolnost a sociální dovednosti dětí.

Literatura:

1. Dray, J., Bowman, J., Campbell, E., Freund, M., Wolfenden, L., Hodder, R. K., ... & Small, T. (2017). Systematic review of universal resilience-focused interventions targeting child and adolescent mental health in the school setting. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 56(10), 813–824.
2. Joyce, S., Shand, F., Tighe, J., Laurent, S. J., Bryant, R. A., & Harvey, S. B. (2018). Road to resilience: a systematic review and meta-analysis of resilience training programmes and interventions. *BMJ open*, 8(6), e017858.
3. Pluess M, Boniwell I, Hefferon K, Tunariu A (2017) Preliminary evaluation of a school-based resilience-promoting intervention in a high-risk population: Application of an exploratory two- cohort treatment/control design. *PLoS ONE* 12(5): e0177191

Vztah kritického myšlení o mediálních sdělení a rizika rozvoje onemocnění poruch příjmu potravy u adolescentů

Kouřilová M., Benešová D.

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Hlavním cílem této práce je popsat nejnovějších zjištění o souvislostech mediální gramotnosti a kritického myšlení o mediálních sděleních při expozici ideálům krásy skrze média. V práci se snažíme ověřit platnost tvrzení, která popisují mediální gramotnost a kritické myšlení o mediálních sděleních jako ochranný faktor vůči negativním vlivům médií. Tomu se věnuje empirická část této práce, ve které porovnáваме úroveň kritického myšlení o mediálních sděleních s úrovní rizika patologie poruch příjmu potravy u adolescentů. Stejně jako úroveň kritického myšlení o mediálních sděleních a míru přijímání a oceňování vlastního těla. Hypotézy této studie navazují na nejednoznačná zjištění účinku efektu kritického myšlení o mediálních sděleních a sebepojetí vlastního těla, což je významný faktor v rozvoji poruch příjmu potravy.

Klíčová slova: Poruchy příjmu potravy; Rizikové faktory; Adolescence; Mediální gramotnost; Oceňování vlastního těla

The main aim of this thesis is to describe recent findings on the links between media literacy and critical thinking about media messages when facing beauty ideals through media exposure. In this paper, we seek to test the validity of claims that describe media literacy and critical thinking about media messages as a protective factor against negative media influences. This is the focus of the empirical part of this thesis, in which we compare the level of critical thinking about media messages with the level of risk of eating disorder pathology in adolescents. As well as the level of critical thinking about media messages and the level of acceptance and appreciation of one's own body. The hypotheses of this study build on the equivocal findings of the effect of critical thinking about media messages and self-concept of one's own body, a significant factor in the development of eating disorders.

Key words: Eating Disorders; Risk Factors; Adolescence; Media Literacy; Body Appreciation

Tato bakalářská práce se zabývá rizikem rozvoje poruch příjmu potravy, vnímáním vlastního těla a roli kritického myšlení o mediálních sděleních, patřící pod rámeček mediální gramotnosti. Literárně-přehledová část práce vymezuje období adolescence, stručně představuje onemocnění poruch příjmu potravy a zkoumá faktory, které mohou působit a zvyšovat riziko rozvoje tohoto onemocnění. V práci je popis rozvoje vzniku poruch příjmu potravy zaměřený na období adolescence, které je literaturou považováno za rizikové vývojové období. Těžištěm práce je rozbor působení sociokulturních faktorů na změny ve vnímání vlastního těla a sebepojetí.

Hlavním cílem této práce je popsat nejnovějších zjištění o souvislostech mediální gramotnosti a kritického myšlení o mediálních sděleních při expozici ideálům krásy skrze média. V práci se snažíme ověřit platnost tvrzení, která popisují mediální gramotnost a kritické myšlení o mediálních sděleních jako ochranný faktor vůči negativním vlivům médií. Tomu se věnuje empirická část této práce, ve které porovnáváme úroveň kritického myšlení o mediálních sděleních s úrovní rizika patologie poruch příjmu potravy u adolescentů. Stejně jako úroveň kritického myšlení o mediálních sděleních a míru přijímání a oceňování vlastního těla. Hypotézy této studie navazují na nejednoznačná zjištění účinku efektu kritického myšlení o mediálních sděleních a sebepojetí vlastního těla, což je významný faktor v rozvoji poruch příjmu potravy.

Literatura:

- Dakanalis, A., Clerici, M., Bartoli, F., Caslini, M., Crocamo, C., Riva, G., & Carrà, G. (2017). Risk and maintenance factors for young women's DSM-5 eating disorders. *Archives of Women's Mental Health*, 20(6), 721–731. <https://doi.org/10.1007/s00737-017-0761-6>
- Fardouly, J., Slater, A., Parnell, J., & Diedrichs, P. C. (2023). Can following body positive or appearance neutral Facebook pages improve young women's body image and mood? Testing novel social media micro-interventions. *Body Image*, 44, 136–147. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2022.12.008>
- Stice, E., Onipede, A. Z., Marti C. N., A meta-analytic review of trials that tested whether eating disorder prevention programs prevent eating disorder onset, *Clinical Psychology Review*, Volume 87 (2021). <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2021.102046>.
- S.M. Leach, Jason C. I., Brian F. F., Brian H., The factorial validity of the Cornell Critical Thinking Tests: A multi-analytic approach, *Thinking Skills and Creativity*, Volume 37 (2020). <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100676>.
- Kováč, T. . Watson-Glaserův test hodnocení kritického myšlení, *Forma C, Příručka*. Brno: Psychodiagnostika (2000).
- Kvardova, N., Lacko, D. & Machackova, H. The validity of the Czech version of Body Appreciation Scale-2 for adolescents. *J Eat Disord* 11, 176 (2023). <https://doi.org/10.1186/s40337-023-00897-7>
- McLean, S. A., Paxton, S. J., & Wertheim, E. H. (2013). Mediators of the relationship between media literacy and body dissatisfaction in early adolescent girls: Implications for prevention. *Body Image*, 10(3), 282–289. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2013.01.009>
- McLean, S.A., Paxton, S.J. & Wertheim, E.H. The measurement of media literacy in eating disorder risk factor research: psychometric properties of six measures. *J Eat Disord* 4, 30 (2016). <https://doi.org/10.1186/s40337-016-0116-0>

McLean, S. A., Wertheim, E. H., Masters, J., & Paxton, S. J. (2017). A pilot evaluation of a social media literacy intervention to reduce risk factors for eating disorders. *International Journal of Eating Disorders*, 50(7), 847–851. <https://doi.org/10.1002/eat.22708>

Rodgers, R. F., McLean, S. A., & Paxton, S. J. (2015). Longitudinal relationships among internalization of the media ideal, peer social comparison, and body dissatisfaction: Implications for the tripartite influence model. *Developmental Psychology*, 51(5), 706–713. <https://doi.org/10.1037/dev0000013>

Virtuální realita v praxi: Vzdělávání a léčba novou perspektivou

Eliášová M., Kosjuková G., Tibermacine I. E.

Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN v Praze, Department of Computer, Control and Management Engineering, Sapienza University of Rome

Virtuální realita (VR) přináší revoluční možnosti do oblasti vzdělávání a léčby, zejména v kontextu duševního zdraví. Tento workshop představí inovativní VR aplikaci, která má za cíl otevřít nové perspektivy ve vzdělávání budoucích profesionálů i v léčbě poruch příjmu potravy.

Klíčová slova: Virtuální realita, vzdělávání, léčba

Virtual reality (VR) is bringing revolutionary possibilities to the field of education and treatment, especially in the context of mental health. This workshop will present an innovative VR application that aims to open new perspectives in the education of future professionals and in the treatment of eating disorders.

Key words: Virtual reality, education, treatment

Virtuální realita (VR) přináší revoluční možnosti do oblasti vzdělávání a léčby, zejména v kontextu duševního zdraví. Tento workshop představí inovativní VR aplikaci, která zahrnuje dvě unikátní modality:

- Vzdělávání odborníků v oblasti duševního zdraví: Účastníci mohou zažít simulace psychiatrických nemocí z pohledu pacienta, což podporuje schopnost porozumět prožívání klientů. Tento přístup přispívá ke zkvalitnění terapeutických dovedností a zlepšení komunikace s pacienty.

- Podpora pacientů s poruchami příjmu potravy: Aplikace nabízí interaktivní scénáře, které pomáhají pacientům zvládat úzkostné situace a trénovat adaptivní chování v bezpečném prostředí. Tyto simulace jsou navrženy tak, aby doplňovaly tradiční terapeutické přístupy a přispívaly k budování zdravějších návyků.

Workshop zahrnuje ukázkou aplikace a především možnost si obě modality prakticky vyzkoušet. Přijďte objevit, jak může virtuální realita otevřít nové perspektivy ve vzdělávání i léčbě.

Literatura:

Dyer, E., Swartzlander, B. J., & Gugliucci, M. R. (2018). Using virtual reality in medical education to teach empathy. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 106(4), 498. <https://doi.org/10.5195/jmla.2018.518>

Hejtmánek, L. & Fajnerová, I. (2019). Využití virtuální reality v psychiatrii. *Psychiatrie*, 23(4), 188-196.

Kyaw, B. M., Saxena, N., Posadzki, P., Vseteckova, J., Nikolaou, C. K., George, P. P., ... & Car, L. T. (2019). Virtual reality for health professions education: systematic review and meta-analysis by the digital health education collaboration. *Journal of medical Internet research*, 21(1), e12959. <https://doi.org/10.2196/12959>

Riva, G. (2022). Virtual Reality in Clinical Psychology. *Comprehensive Clinical Psychology*, 10, 91. doi.org/10.1016/B978-0-12-818697-8.00006-6

Riva, G., Wiederhold, B. K., & Mantovani, F. (2019). Neuroscience of Virtual Reality: From Virtual Exposure to Embodied Medicine. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 22(1), 82–96. doi.org/10.1089/cyber.2017.29099.gri

Wiebe, A., Kannen, K., Selaskowski, B., Mehren, A., Thöne, A.-K., Pramme, L., Blumenthal, N., Li, M., Asché, L., Jonas, S., Bey, K., Schulze, M., Steffens, M., Pensel, M. C., Guth, M., Rohlfen, F., Ekhlās, M., Lügering, H., Fileccia, H., ... Braun, N. (2022). Virtual reality in the diagnostic and therapy for mental disorders: A systematic review. *Clinical Psychology Review*, 98, 102213. doi.org/10.1016/j.cpr.2022.102213

Zare-Bidaki, M., Ehteshampour, A., Reisaliakbarighomi, M., Mazinani, R., Khodaie Ardakani, M. R., Mirabzadeh, A., ... & Mousavi, S. B. (2022). Evaluating the effects of experiencing virtual reality simulation of psychosis on mental illness stigma, empathy, and knowledge in medical students. *Frontiers in Psychiatry*, 13, 880331. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2022.880331>

Psychoterapie poruch příjmu potravy a umělá inteligence

Kulhánek J.

PSYCHOTERAPIE ANDĚL

Přednáška se zaměřuje na náročnost psychoterapie u pacientů s poruchami příjmu potravy, jejíž komplikace vyplývají z chybějícího náhledu na nemoc, strachu ze ztráty kontroly a závislostního charakteru onemocnění, často umocněných další komorbiditou. Ukazuje využití umělé inteligence (chatbota) v multidisciplinárním týmu jako podpůrný nástroj ke zlepšení motivace a náhledu pacienta mezi terapeutickými sezeními, včetně praktických příkladů a zkušeností z praxe.

Klíčová slova: psychoterapie, umělá inteligence, chatbot, multidisciplinární tým

The presentation focuses on the challenges of psychotherapy for patients with eating disorders, where difficulties stem from a lack of insight, fear of losing control, and the addictive nature of the condition, often further complicated by comorbid disorders. It highlights the use of artificial intelligence (a chatbot) integrated into a multidisciplinary team as a supportive tool to improve patient motivation and insight between therapy sessions, illustrated by practical examples and experiences from clinical practice.

Key words: psychotherapy, artificial intelligence, chatbot, multidisciplinary team

Psychoterapie u pacientů s mentální anorexií, bulimií či psychogenním přejídáním bývá často náročná jak pro nemocného, tak i pro terapeuta. Důvody jsou stručně řečeno tři: Absence náhledu, tedy vědomí, že se mě nemoc skutečně týká. Dále pak hrůza ze ztráty kontroly nad jídlem při léčbě, která narušuje patologické stereotypy. Nakonec pak závislostní charakter onemocnění. Celý proces léčby někdy ještě komplikuje komorbidita s jinou duševní poruchou nebo poruchou osobnosti.

Proto zejména v akutní fázi nemoci hledáme různé podpůrné nástroje, které pomohou zlepšit náhled a motivaci pacienta k léčbě, ideálně v rámci multidisciplinárního týmu.

V přednášce budu sdílet své zkušenosti s variantou léčby, kdy jsme do tohoto multidisciplinárního týmu přizvali též umělou inteligenci v podobě chatbota, speciálně vycvičeného pro úlohu podpůrného poradce, kterého pacient využívá v čase mezi terapeutickými sezeními. Nastíním benefity a limity, které jsem v tomto přístupu zatím zaznamenal, uvedu konkrétní příklady z praxe a doplním praktickou ukázkou konverzace pacienta s chatbotem.

Literatura:

1. Christopher G. Fairburn

Cognitive Behavior Therapy and Eating Disorders

Rok vydání: 2008

Vydavatel: Guilford Press

2. W. Stewart Agras a Robin F. Apple (editoři)

The Oxford Handbook of Eating Disorders

Rok vydání: 2020

Vydavatel: Oxford University Press

3. Summer Allen

Improving Psychotherapy With AI: From the Couch to the Keyboard

Rok vydání: 2022

Vydavatel: IEEE Pulse

Přínos psychoterapeutického výcviku pro práci nutričního terapeuta

Jozefová I.

Psychiatrická nemocnice Bohnice

V rámci konference se podělím o svoje zkušenosti z psychoterapeutického výcviku se zaměřením na poruchy příjmu potravy. Co mi to přineslo a kam mě výcvik posunul, po pracovní a osobní stránce.

Klíčová slova: Nutriční terapeut, psychoterapeutický výcvik

As part of the conference, I will share my experiences from psychotherapy training with a focus on eating disorders. What did it bring me and where did the training take me, both professionally and personally.

Key words: Nutritional therapist, psychotherapeutic training

Role nutričního terapeuta v léčebném procesu není jen o nutričních hodnotách, nastavování léčebné výživy, vyhodnocování BMI, sledování potravinových alergií, dietních omezeních, jídelních lístcích a podobně. V

léčebném procesu a zejména v kontaktu s klientem je nutriční terapeut často „zповědníkem“, kterému se lidé svěřují s těmi nejintimnějšími tématy souvisejícími nejen se stravováním, ale i s interpretací sebe sama, s osobními úspěchy a nezdary, s mezilidskými vztahy, s traumaty a starostmi. Pro mnoho klientů je výživa velmi těžké téma, zejména pro klienty s poruchami příjmu potravy. To samo o sobě bývá provázáno silnými emocemi a neřídka i úzkostnými či jinými psychickými potížemi. Není překvapením, že nutriční terapeut plní i roli neformálního psychoterapeuta. Je tedy více než na místě, aby nutriční terapeut porozuměl nejen postupům v léčebné výživě a nutriční péči, ale i psychoterapeutickým přístupům, emocím, duševním potížím a psychologii jako takové. A kde jinde začít, než poznáním sebe sama? Podstoupení psychoterapeutického výcviku by mělo být přirozenou součástí osobního a pracovního rozvoje nutričního terapeuta, který tak může porozumět sobě samotnému a snad i druhým. Například svým klientům. Získat jistější reakci na nestandardní emoční projevy, stran výživy. Ale také se naučit dát si hranice, kde jeho role v péči o klienta končí a v které části by už měl být jiný odborník, aby léčba byla úspěšná. Bylo by chybou se domnívat, že absolvováním psychoterapeutického výcviku nutriční terapeut nahradí kvalifikovaného psychoterapeuta. V multidisciplinárním přístupu mu však může být pomocnou rukou při motivování klientů do psychoterapie, pokud pozná, že je to žádoucí. Mnoho klientů má z psychoterapie strach, neví, co by řekli. Nutriční terapeut může díky nastaveným hranicím poukázat na možné témata, které se hodí právě do psychoterapie. Trochu je „doprovodit“ motivovat k tomu, aby našli odvahu si dalšího odborníka vyhledat, jako například psychologa, psychiatra a jiné odbornosti, což je mnohdy velmi žádoucí až nutné, aby i nutriční terapie měla úspěch v léčbě. Psychoterapeutický výcvik poukazuje na multidisciplinární přístup a také jeho porozumění, a uvědomění si hlavně sebe sama a vlastních emocí.

Prevence refeeding syndromu u pacienta s mentální anorexií hospitalizovaného k intenzivní nutriční podpoře

Vejmelka J., Kollerová M., Hanušová M., Brutovský D., Kováčik M., Kohout P.

Interní klinika 3. LF UK a FTN, Centrum výživy FTN, Klinika revmatologie a rehabilitace 3. LF UK a FTN

Poster uvádí kazuistiku pacientky s atypickou mentální anorexií, která byla hospitalizována na interním oddělení k zahájení realimentace za monitorace klinického stavu a parametrů vnitřního prostředí k prevenci rozvoje refeeding syndromu. Je zdůrazněn mezioborový přístup, význam parenterální hydratační, minerálové a nutriční podpory. Představujeme zkušenosti s měřením tělesného složení v hodnocení efektu komplexní péče o pacienty s poruchami příjmu potravy. Poster se věnuje riziku refeeding syndromu u pacientů s mentální anorexií.

Klíčová slova: refeeding syndrom, mentální anorexie, mezioborový přístup

The poster presents a case study of a patient with atypical anorexia nervosa who was hospitalized in the internal medicine department to initiate refeeding under monitoring of clinical status and internal environment parameters to prevent the development of refeeding syndrome. A multidisciplinary approach is emphasized, along with the importance of parenteral hydration, mineral supplementation, and nutritional support. We share experiences with body composition measurement in evaluating the effects of comprehensive care for patients with eating disorders. The poster addresses the risk of refeeding syndrome in patients with anorexia nervosa.

Key words: refeeding syndrome, anorexia nervosa, interdisciplinary approach

Poster uvádí kazuistiku pacientky s atypickou mentální anorexií, která byla hospitalizována na interním oddělení k zahájení realimentace za monitorace klinického stavu a parametrů vnitřního prostředí k prevenci rozvoje refeeding syndromu. Je zdůrazněn mezioborový přístup, význam parenterální hydratační, minerálové a nutriční podpory. Představujeme zkušenosti s měřením tělesného složení v hodnocení efektu komplexní péče o pacienty s poruchami příjmu potravy. Poster se věnuje riziku refeeding syndromu u pacientů s mentální anorexií.

Literatura:

Fochtmann LJ, Medicus J, Hong SH. Practice Assessment Tool for the Care of Patients With Eating Disorders. Focus (Am Psychiatr Publ). 2024 Jul;22(3):350-368. doi: 10.1176/appi.focus.20240009. Epub 2024 Jun 28. PMID: 38988459; PMCID: PMC11231481.

Skowrońska A, Sójta K, Strzelecki D. Refeeding syndrome as treatment complication of anorexia nervosa. Psychiatr Pol. 2019 Oct 30;53(5):1113-1123. English, Polish. doi: 10.12740/PP/OnlineFirst/90275. Epub 2019 Oct 30. PMID: 31955189.

Gallagher D, Parker A, Samavat H, Zelig R. Prophylactic supplementation of phosphate, magnesium, and potassium for the prevention of refeeding syndrome in hospitalized individuals with anorexia nervosa. Nutr Clin Pract. 2022 Apr;37(2):328-343. doi: 10.1002/ncp.10786. Epub 2021 Oct 14. PMID: 34648201.

Hay P. Current approach to eating disorders: a clinical update. Intern Med J. 2020 Jan;50(1):24-29. doi: 10.1111/imj.14691. PMID: 31943622; PMCID: PMC7003934.

Grilo CM. Treatment of Eating Disorders: Current Status, Challenges, and Future Directions. Annu Rev Clin Psychol. 2024 Jul;20(1):97-123. doi: 10.1146/annurev-clinpsy-080822-043256. Epub 2024 Jul 2. PMID: 38211625.

Chytré hodinky: Pomocník či nepřítel?

Kollerová M.¹, Minařík P.², Pham K. H.¹, Vejmelka J.³, Kohout P.³

1. Centrum výživy Fakultní Thomayerovy nemocnice (FTN), 2. Centrum pro diagnostiku a léčbu poruch příjmu potravy, Psychiatrická klinika 1.LF UK a VFN v Praze, 3. Interní klinika 3. LF UK a FTN

V ČR využívá nositelné technologie, jako jsou chytré hodinky, až 49 % obyvatel, což nás řadí na 3. místo v EU. Ačkoliv tyto technologie motivují k pohybu, mohou mít i negativní dopady, například obsedantní sledování kroků či kalorií. U citlivých jedinců mohou vést k úzkosti, stresu a narušení vztahu k tělu a stravování. Závislost na nositelných technologiích založená na sledování příjmu a výdeje kalorií je jednou z forem jednání, které se označuje jako techorexie, přestože nejde o oficiální diagnózu, reflektuje negativní vliv technologií na psychické zdraví a stravovací návyky.

Kazuistika 47letého pacienta popisuje, jak chytré hodinky vedly k úzkostnému sledování energetického výdeje, zvýšení pohybové aktivity a restriktivnímu stravování. Díky mezioborové spolupráci lékaře nutricionisty, nutričního terapeuta a psychoterapeuta se podařilo zmírnit excesivní cvičení a úzkostní chování ve stravování. Za 10 měsíců spolupráce se povedlo navýšit hmotnost pacienta a dosáhnout normálního BMI.

Klíčová slova: Chytré hodinky, počítání kalorií, nadměrné cvičení, poruchy příjmu potravy

In the Czech Republic wearable technologies are used by up to 49% of the population, ranking the country 3rd in the EU. While these devices often motivate physical activity, they can also have negative effects, such as obsessive tracking of calories. For sensitive individuals, this behavior may lead to anxiety and disruptions in their body image perception or eating habits. Dependence on wearable technologies focused on monitoring calorie intake and expenditure is referred to as techorexia. Although not an official diagnosis, the term highlights the negative impact of technology on mental health and eating behaviors.

A case study of a 47-year-old patient illustrates how smartwatches triggered obsessive monitoring of energy expenditure, increased physical activity, and restrictive eating. Interdisciplinary collaboration between a physician, dietitian, and psychotherapist helped reduce the patient's obsessive behaviors. Over 10 months, the patient gained weight and achieved a normal BMI.

Key words: Smart watches, calorie counting, excessive exercise, disordered eating

Závislost na nositelných technologiích založena na sledování příjmu a výdeje kalorií je jednou z forem jednání, které se označuje jako techorexie, přestože nejde o oficiální diagnózu, reflektuje negativní vliv technologií na psychické zdraví a stravovací návyky. Kazuistika 47letého pacienta popisuje, jak chytré hodinky vedly k úzkostnému sledování energetického výdeje, zvýšení pohybové aktivity a restriktivnímu stravování. Mezioborová spolupráce lékaře nutricionistu, nutričního terapeuta a psychoterapeuta vedla k postupnému omezení pohybové aktivity a úzkostného chování ve stravování. Za 10 měsíců spolupráce se povedlo navýšit hmotnost pacienta a dosáhnout normálního BMI.

Literatura:

Anderberg I, Kemps E, Prichard I. The link between the use of diet and fitness monitoring apps, body image and disordered eating symptomology: A systematic review. *Body Image*. 2024 Dec 12;52:101836. doi: 10.1016/j.bodyim.2024.101836. Epub ahead of print. PMID: 39671845.

Boldi, A., Silacci, A., Boldi, M.-O., Cherubini, M., Caon, M., Zufferey, N., Huguenin, K., & Rapp, A. (2024). Exploring the impact of commercial wearable activity trackers on body awareness and body representations: A mixed-methods study on self-tracking. *Computers in Human Behavior*, 151, Article 108036. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2023.108036>

Eikey, E. V. (2021). Effects of diet and fitness apps on eating disorder behaviours: qualitative study. *BJPsych Open*, 7(5), Article e176. <https://doi.org/10.1192/bjo.2021.1011>

Kerner, C., Burrows, A., & McGrane, B. (2019). Health wearables in adolescents: implications for body satisfaction, motivation and physical activity. *International Journal of Health Promotion and Education*, 57(4), 191–202. <https://doi.org/10.1080/14635240.2019.1581641>

Messer, M., McClure, Z., Norton, B., Smart, M., & Linardon, J. (2021). Using an app to count calories: Motives, perceptions, and connections to thinness- and muscularity- oriented disordered eating. *Eating Behaviors*, 43, Article 101568. <https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2021.101568>

Plateau, C. R., Bone, S., Lanning, E., & Meyer, C. (2018). Monitoring eating and activity: Links with disordered eating, compulsive exercise, and general wellbeing among young adults. *International Journal of Eating Disorders*, 51(11), 1270–1276. <https://doi.org/10.1002/eat.22966>

Simpson, C. C., & Mazzeo, S. E. (2017). Calorie counting and fitness tracking technology: Associations with eating disorder symptomatology. *Eating Behaviors*, 26, 89–92. <https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2017.02.002>

Wons, O., Lampe, E., Patarinski, A. G., Schaumberg, K., Butryn, M., & Juarascio, A. (2022). Perceived influence of wearable fitness trackers on eating disorder symptoms in a clinical transdiagnostic binge eating and restrictive eating sample. *Eating and Weight Disorders - Studies on Anorexia, Bulimia and Obesity*, 27(8), 3367–3377. <https://doi.org/10.1007/s40519-022-01466-8>

Včasný záchyt mentální anorexie ve škole – kazuistika

Chalupová E.

Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, Katedra pedagogiky a psychologie

Prevalence poruch příjmu potravy v populaci se za poslední dvě desetiletí významně zvýšila. Velký nárůst je pozorován především u žáků na konci základní školy a během středoškolského studia. Školy mají povinnost zaměřit se na problematiku poruch příjmů potravy v rámci prevence rizikového chování a poskytnout diagnostikovaným žákům odpovídající podpůrná opatření. Kromě těchto zákonných povinností je však škola také ideálním prostředím k prvnímu odhalení žáků s uvedenými obtížemi.

Příspěvek se skrze ilustraci konkrétního případu zabývá procesem včasné identifikace obtíží ve školním prostředí a poskytnutí poradenské služby školním psychologem. Cílem posterové prezentace je zmapovat průběh péče o žákyni s mentální anorexií ve škole- od zaregistrování prvních varovných signálů až po předání žákyně do návazné dlouhodobé odborné péče. Jsou nastíněny limity poradenské práce ve školním prostředí, zároveň je však zdůrazněna klíčová role pedagogů v včasném záchytu poruchy.

Klíčová slova: porucha příjmu potravy, mentální anorexie, kazuistika, školní poradenství, školní psycholog

The prevalence of eating disorders in the population has increased significantly over the past two decades. A large increase is observed especially among pupils at the end of primary school and during secondary school. Schools are obliged to focus on the issue of eating disorders as part of the prevention of risky behaviour and to provide appropriate support measures to diagnosed pupils. In addition to these legal obligations, however, the school is also an ideal environment for the first detection of pupils with the above difficulties.

The contribution deals with the process of early identification of difficulties in the school environment and the provision of counselling services by a school psychologist through the illustration of a specific case. The aim of the poster presentation is to map the course of care for a pupil with anorexia nervosa in school - from registering the first warning signs to transferring the pupil to follow-up long-term professional care.

Key words: eating disorder, anorexia nervosa, case study, school counseling, school psychologist

Na včasném záchytu poruch příjmů potravy se kromě rodinných příslušníků může významně podílet i škola, kde žáci tráví velkou část dne. U pouhé detekce obtíží však role školy nekončí. Škola musí často sama nastavit a poskytovat žákům určitou podporu i tehdy, když nemá k dispozici žádné závěry a doporučení z odborného vyšetření. Cílem této kazuistiky je na konkrétním případě ukázat, jak může podpora školy a péče školního psychologa vypadat.

Literatura:

Kocourková J, Koutek J. Specifika poruch příjmu potravy u dětí a adolescentů - diagnostické a terapeutické otázky. *Psychiatr. Prax*, 2005; 2(3): 109-111.

Koutek J, Kocourková J. Poruchy příjmu potravy s raným počátkem onemocnění. Psychiatr. Prax, 2005; 2(3): 136-137.

Koutek J, Kocourková J. Poruchy příjmu potravy v dětství a adolescenci. Ces-slov Pediat, 2024; 79(3): 167-172.

Krch FD. Mentální anorexie, Portál, Praha 2010.

Němečková P. Poruchy příjmu potravy. Psychiatr. prax, 2007, 4: 156-158.

Praško J, Možný P, Šlepecký M. Kognitivně behaviorální terapie psychických poruch, Triton, Praha 2007.

Může střevní mikrobiom za vše? Zaměřeno na mentální anorexii

Procházková P.¹, Roubalová R.¹, Ježková J.^{1,2}, Papežová H.^{2,3}

1 Laboratoř buněčné a molekulární imunologie, Mikrobiologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha, Česká republika 2 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy, Praha, Česká republika 3 Oddělení psychiatrie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, Všeobecná fakultní nemocnice, Praha, Česká republika

Střevní mikrobiota umí komunikovat s mozkem různými drahami a tato komunikace může hrát důležitou roli u různých neurologických či psychiatrických onemocnění. Jedinci s poruchami příjmu potravy jako je např. mentální anorexie mají často dysbiotický střevní mikrobiom, který může mít vliv na jejich duševní zdraví. Střevní mikrobiom pacientek s akutní i chronickou mentální anorexií se liší od mikrobiomu zdravých žen a částečně se liší i mezi oběma skupinami pacientek. Právě střevní mikrobiota a její vliv na duševní zdraví mohou být chybějícím prvkem v pochopení etiologie poruch příjmu potravy.

Klíčová slova: Mikrobiom, metabolom, anorexie, SCFA, neurotransmitter, osa střevo-mozek

The gut microbiota can communicate with the brain via different pathways and this communication can play an important role in various neurological or psychiatric disorders. People with eating disorders such as anorexia nervosa often have a dysbiotic gut microbiome, which can affect their mental health. The gut microbiome of patients with acute and chronic anorexia nervosa differs from that of healthy women, and there are some differences between the two groups of patients. The gut microbiota and its impact on mental health may be the missing element in understanding the etiology of eating disorders.

Key words: Microbiome, metabolome, anorexia, SCFA, neurotransmitter, gut-brain axis

Mikroorganismy osidlují povrch i sliznice lidského těla. Nejvíce se jich nachází v gastrointestinálním traktu, především v tlustém střevě, kde jich nalezneme několik bilionů. Je prokázáno, že mikroorganismy ovlivňují fungování mozku svého hostitele, a tím i jeho chování. Střevní mikroorganismy jsou schopné komunikovat s mozkem různými drahami po ose střevo–mozek. Tato komunikace může hrát klíčovou roli u různých neurologických či psychiatrických onemocněních. Pro normální signalizaci mezi střevem a mozkem je nezbytná stabilní a vyvážená střevní mikrobiota. Jelikož strava je hlavním faktorem ovlivňující složení a diverzitu střevního mikrobiomu, jedinci s poruchami příjmu potravy mají často dysbiotický střevní mikrobiom, který může mít vliv na jejich duševní zdraví, stres, úzkost či depresi. Nevhodnými dietami i stresem vyvolaný dysbiotický mikrobiom může vést k poškození bariérové funkce střeva, k průniku mikrobiálních složek přes střevní bariéru a do krevního řečiště a k následné aktivaci imunitního systému a k systémové zánětlivé odpovědi mírného stupně.

Studie zaměřená na rozdíly ve střevním mikrobiomu a metabolomu mezi pacientkami s akutní či chronickou mentální anorexií (AN) zahrnuje celkem 62 pacientek a 30 zdravých žen. Pacientky v s chronickou AN měly více poškozenou střevní sliznici. Z mikrobiomových analýz jsme zjistili, že obě skupiny pacientek měly nižší alfa diverzitu mikrobiomu než zdravé kontroly. Pozorovali jsme rozdíly ve složení střevní mikrobioty mezi zdravými kontrolami a oběma skupinami pacientek i mezi oběma skupinami navzájem. Dále jsme u pacientek s chronickou AN zjistili zvýšenou interindividuální variabilitu střevní mikrobioty ve srovnání se zdravými kontrolami a pacientkami s akutní AN. Pacientky s AN měly dále detekované nižší hladiny GABA a různých mastných kyselin s krátkým řetězcem, které jsou významným přispěvatelem udržení zdravé střevní mikrobioty a střeva.

Literatura:

Prochazkova P, Roubalova R, Dvorak J, Kreisinger J, Hill M, Tlaskalova-Hogenova H, Tomasova P, Pelantova H, Cermakova M, Kuzma M, Bulant J, Bilej M, Smitka K, Lamberova A, Holanova P, Papezova H. The intestinal microbiota and metabolites in patients with anorexia nervosa. Gut Microbes, 2021; 13(1), 1902771.

Procházková P., Roubalová R., Tlaskalová-Hogenová H. Anorexie, bulimie a psychogenní přejídání. Interdisciplinární a transdiagnostický pohled: Úloha střevní mikrobioty a účast imunitních mechanismů při poruchách příjmu potravy. Ed. Hana Papežová. Mladá fronta a. s., 2018; str. 110-121.

Procházková P., Roubalová R., Papežová H. Mikrobiom a zdraví: Mikrobiom a poruchy příjmu potravy. Eds: Tlaskalová-Hogenová H., Eklová D a kol. Grada Publishing, Praha, 2024; str. 150-160..

Grantová podpora: Tato práce byla podpořena z programového projektu Ministerstva zdravotnictví ČR s reg. č. NU22-04-00010, NU23-04-00381 a grantem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR Mluvíme s mikrobiy - porozumění mikrobiálním interakcím v kontextu One health reg. č. (CZ.02.01.01/00/22_008/0004597).

[Integrativní prevence poruch příjmu potravy a obezity: představení základních principů a sdílení dobré praxe](#)

[Almášiová S., Meliš-Čuga N., Sedileková V.](#)

Chuť žit' (strešný projekt občianskeho združenia EDI Slovensko)

Poruchy příjmu potravy (PPP) nejčastěji vznikají během dětství a adolescence, přičemž nadváha a obezita jsou jedním z rizikových faktorů jejich vzniku a zároveň i jedním z možných důsledků. Proto by podpora pozitivního sebepojetí, nutriční gramotnosti a edukace o negativních dopadech PPP a dietování měla být součástí preventivních aktivit na školách. Přednáška mapuje principy integrativního přístupu k prevenci PPP i obezity a přibližuje implementaci a naměřené výsledky inovativního Komplexního programu prevence PPP na Slovensku s cílem sdílení dobré praxe a pojmenování potřeb pro další rozvoj v této oblasti v zemích s podobným socio-kulturním zázemím.

Klíčová slova: Poruchy příjmu potravy, obezita, prevence, inovace, školy, děti

Eating disorders (EDs) most commonly develop during childhood and adolescence, with overweight and obesity being both a risk factor for their development and a potential consequence. Therefore, promoting positive self-perception, nutritional literacy, and education about the negative impacts of EDs and dieting should be an integral part of school prevention activities. The lecture outlines the principles of an integrative

approach to the prevention of EDs and obesity and presents the implementation and measured outcomes of the innovative Comprehensive Eating Disorders Prevention Program in Slovakia. The aim is to share best practices and identify needs for further development in this area in countries with similar socio-cultural backgrounds.

Key words: Eating Disorders, Obesity, Prevention, Innovation, Schools, Children

Poruchy příjmu potravy (PPP) a obezita sdílejí řadu společných rizikových a ochranných faktorů, které lze řešit v rámci školních preventivních programů. Oba tyto fenomény, s primárním zaměřením na obezitu, bývají řešeny samostatně, což s sebou může nést riziko bumerangového efektu. Výzkum však naznačuje, že integrativní přístup, kdy problémy se sebepojetím a manipulací s jídlem a hmotností vnímáme jako spektrum, může přinést efektivnější a udržitelnější výsledky. V přednášce představujeme metodiku Komplexního programu prevence PPP, který byl vytvořen s cílem implementovat tyto principy. Od roku 2022 se do něj zapojilo více než 290 vzdělávacích institucí a zúčastnilo se ho 8 618 dívek a chlapců. Součástí je prezentace výsledku analýzy programu a jeho nadstavbové aktivity zaměřené na intenzivnější podporu odborných pracovníků škol, stejně jako výzvy, kterým oblast integrativní prevence PPP a obezity čelí, včetně dalšího škálování našich aktivit.

Literatura:

Kremer, M. J., Kremer, K. P., & Kremer, T. R. (2020). School health class associated with reduced odds of eating disorder symptoms in American adolescents. *International Journal of Eating Disorders*, 53(3), 383–390. <https://doi.org/10.1002/eat.23194>

Metos, J. M., Sarnoff, K., & Jordan, K. C. (2019). Teachers' Perceived and Desired Roles in Nutrition Education. *Journal of School Health*, 89(1), 68–76. <https://doi.org/10.1111/josh.12712>

Dixey, R. (1998). Healthy Eating in Schools, Overweight and 'Eating Disorders': Are they connected? *Educational Review*, 50(1), 29–35. <https://doi.org/10.1080/0013191980500103>

Tsekoura, E., Kostopoulou, E., Fouzas, S., Souris, E., Gkentzi, D., Jelastopulu, E., & Varvarigou, A. (2021). The association between obesity and the risk for development of eating disorders - A large-scale epidemiological study. *European review for medical and pharmacological sciences*, 25(19), 6051–6056. https://doi.org/10.26355/eurerv_202110_26883

Wong RS, Chan BNK, Lai SI, Tung KTS. School-based eating disorder prevention programmes and their impact on adolescent mental health: systematic review. *BJPsych Open*. 2024 Nov 6;10(6):e196. doi: 10.1192/bjo.2024.795. PMID: 39501830; PMCID: PMC11698218. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39501830/>

Yager, Zali & Diedrichs, Phillippa & Ricciardelli, Lina & Halliwell, Emma. (2013). What works in secondary schools? A systematic review of classroom-based body image programs. *Body image*. 10.1016/j.bodyim.2013.04.001. https://www.researchgate.net/publication/236918043_What_works_in_secondary_schools_A_systematic_review_of_classroom-based_body_image_programs

Wong, Rosa & Chan, Bianca & Lai, Sok & Tung, Keith Tsz Suen. (2024). School-based eating disorder prevention programmes and their impact on adolescent mental health: systematic review. *BJPsych open*. 10.1192/bjo.2024.795. https://www.researchgate.net/publication/385590005_School-

based_eating_disorder_prevention_programmes_and_their_impact_on_adolescent_mental_health_systematic_review

Čavojská, K., Sedileková, V., Lukačková, S., Meliš-Čuga, N., & Almášiová, S. (2024). PSYCHOSOCIÁLNE ASPEKTY VNÍMANIA VLASTNÉHO TELA U MLÁDEŽE NA SLOVENSKU. Bratislava; EDI Slovensko.

The National Eating Disorders Collaboration. (2016). Eating Disorders in Schools: Prevention, Early Identification and Response - Second Edition. Crows Nest NSW 2065.

Sánchez-Carracedo, D., Neumark-Sztainer, D., & López-Guimerà, G. (2012). Integrated prevention of obesity and eating disorders: Barriers, developments and opportunities. Public Health Nutrition, 15(12), 2295–2309. <https://doi.org/10.1017/s1368980012000705>

Výživa na sociálnych sieťach: Tvorba obsahu, ktorý lieči, nie ubližuje

Almášiová S.

Chut' žit'

Sociálne siete sú významným nástrojom pre odborníkov na výživu na šírenie informácií a podporu zdravého životného štýlu. Napriek dobrým úmyslom však obsah môže mať nežiaduce dôsledky. Nevhodne zvolený komentár či hashtag môže podporiť nezdravé správanie, ako je hyperfixácia na zdravé stravovanie alebo reštrikčné diéty. Obsah na sociálnych sieťach preto vyžaduje zodpovedný prístup, najmä od nutričných odborníkov. Zároveň, správne zvolený obsah môže byť nástrojom prevencie, podpory a identifikácie rizikového správania. Ako tvoriť bezpečný a prospešný obsah podľa vedy a skúseností z praxe? Cieľom praktickej prednášky je posilnenie kompetencii odborníkov vo vytváraní citlivého a inkluzívneho obsahu, ktorý podporuje zdravý vzťah k jedlu a telu, pričom zohľadňuje aj potreby zraniteľných skupín, ktoré môžu byť nevedomými konzumentmi obsahu.

Klíčová slova: nutriční odborníci, tvorba obsahu, sociálne siete, prevencia porúch príjmu potravy, zdravý vzťah s jedlom

Social media is a powerful tool for nutrition professionals to share information and promote a healthy lifestyle. However, despite good intentions, content can sometimes have unintended consequences. A poorly chosen comment or hashtag may encourage unhealthy behaviors, such as hyperfixation on healthy eating or restrictive diets. Therefore, creating content for social media requires a responsible approach, especially from nutrition experts.

At the same time, well-crafted content can serve as a tool for prevention, support, and identifying risky behaviors. How can we create safe and beneficial content based on science and practical experience? This lecture will provide recommendations on how to produce sensitive and inclusive content that fosters a healthy relationship with food and the body, while also addressing the needs of vulnerable groups who may unintentionally consume such content.

Key words: nutrition content, social media, healthy relationship with food, eating disorders prevention

Sociálne siete predstavujú významnú platformu pre odborníkov na výživu, nutričných terapeutov a špecialistov, ktorí môžu prostredníctvom tvorby obsahu podporovať zdravé stravovacie návyky a formovať pozitívny vzťah k jedlu. Mnohé štúdie ukazujú, že užívatelia sociálnych médií často hľadajú rady týkajúce sa

výživy a stravovania. Na druhej strane, výskumy tiež naznačujú, že sociálne siete môžu prispievať k nespokojnosti s vlastným telom, podporovať reštrikčné diéty alebo viesť k prejedaniu a emocionálnemu jedeniu, čo môže prispieť k rozvoju porúch príjmu potravy. Tento jav je často poháňaný túžbou dosiahnuť nereálne ideály tela, ktoré sú na sociálnych sieťach bežne prezentované.

Preto je nevyhnutné, aby výživoví odborníci pristupovali k tvorbe obsahu s rozvahou a zodpovednosťou. Efektívne využívanie sociálnych médií si vyžaduje starostlivé zváženie obsahu, ktorý musí byť nielen odborný, citlivý, ale aj prístupný v krátkom časovom rámci pozornosti konzumenta, no nevytrhnutý z kontextu a tak aby zachoval komplexnosť problematiky. Prednáška ponúkne praktické odporúčania a príklady dobrej praxe, ktoré umožnia odborníkom na výživu vytvárať bezpečný, prospešný a vedecky podložený obsah, ktorý podporuje zdravý vzťah k jedlu a telu.

Literatura:

Marks, R. J., De Foe, A., & Collett, J. (2020). The pursuit of wellness: Social media, body image and eating disorders. *Children and Youth Services Review*, 119, 105659.

<https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.105659>

Ladwig, G., Tanck, J. A., Quittkat, H. L., & Vocks, S. (2024). Risks and benefits of social media trends: The influence of “fitspiration”, “body positivity”, and text-based “body neutrality” on body dissatisfaction and affect in women with and without eating disorders. *Body Image*, 50, 101749.

<https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2024.101749>

Pilgrim, K., & Bohnet-Joschko, S. (2019). Selling health and happiness how influencers communicate on Instagram about dieting and exercise: Mixed methods research. *BMC Public Health*, 19(1), 1054.

<https://doi.org/10.1186/s12889-019-7387-8>

Christodoulou, E., Markopoulou, V., & Koutelidakis, A. E. (2024). Exploring the Link between Mindful Eating, Instagram Engagement, and Eating Disorders: A Focus on Orthorexia Nervosa. *Psychiatry International*, 5(1), Article 1. <https://doi.org/10.3390/psychiatryint5010003>

Davey, C., Newman, E., Hare, J., Fluck, D., & Han, T. S. (2024). Risk of Instagram Dieting Trends on Eating Behaviour and Body Satisfaction in Women of Different Age and Body Mass Index. *Journal of Technology in Behavioral Science*. <https://doi.org/10.1007/s41347-024-00464-0>

Goodyear, V. A., Wood, G., Skinner, B., & Thompson, J. L. (2021). The effect of social media interventions on physical activity and dietary behaviours in young people and adults: A systematic review. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 18(1), 72. <https://doi.org/10.1186/s12966-021-01138-3>

Jordan, G. L., García, M. D. C. D., Cano, M. M., Cubo, M. J., Díez, B. L., Martín, A. S., Esteban, P. S., Sánchez, P. M., Barrio, J. A. G. D., & Ayesa-Arriola, R. (2021). Can social media be beneficial for eating disorders? *European Psychiatry*, 64(S1), S703–S703. <https://doi.org/10.1192/j.eurpsy.2021.1861>

Squires, K., Brighton, A., Urquhart, L., Kocanda, L., & Heaney, S. (2023). Informing online professional dietetics practice: The development and pilot testing of the Social Media Evaluation Checklist. *Nutrition & Dietetics*, 80(4), 351–361. <https://doi.org/10.1111/1747-0080.12794>

Modrzejewska, A., Czepczor-Bernat, K., Modrzejewska, J., Roszkowska, A., Zembura, M., & Matusik, P. (2022). #childhoodobesity – A brief literature review of the role of social media in body image shaping and eating

patterns among children and adolescents. *Frontiers in Pediatrics*, 10.
<https://www.frontiersin.org/journals/pediatrics/articles/10.3389/fped.2022.993460>

Bocci Benucci, S., Fioravanti, G., Silvestro, V., Spinelli, M. C., Brogioni, G., Casalini, A., Allegrini, L., Altomare, A. I., Castellini, G., Ricca, V., & Rotella, F. (2024). The Impact of Following Instagram Influencers on Women's Body Dissatisfaction and Eating Disorder Symptoms. *Nutrients*, 16(16), Article 16.
<https://doi.org/10.3390/nu16162730>

Standardizace a etablování podpory specializovaných MD týmů zaměřených na klienty s poruchami příjmu potravy - představení e-learningového výukového modulu

Sladká Ševčíková J., Slezáková E.

Centrum Anabell, z. ú.

Příspěvek představí e-learningový kurz, který je obsahově zaměřený na zvyšování kompetencí odborníků pracujících s lidmi s poruchou příjmu potravy. Program poskytuje komplexní přehled o problematice těchto poruch. Kurz zahrnuje i aktuální výzvy, zaměřuje se na fyziologické, psychologické a sociální aspekty těchto onemocnění. Kromě teoretických základů program zahrnuje i videoukázky poradenských rozhovorů. V kurzu jsou také probírány doporučené metody práce s klienty, včetně práce v multidisciplinárních týmech, zaměření na prevenci relapsu. Odborníci se seznámí s kompetencemi potřebnými pro efektivní práci v oblasti poruch příjmu potravy, včetně prevence syndromu vyhoření a podpory v rámci intervizí a supervizí. E-learningový kurz prochází pilotáží a výstupy evaluace budou známy v 8/2026.

Klíčová slova: vzdělávání, multidisciplinarita, kompetence, odbornost

The contribution will present an e-learning course, whose content is focused on increasing the competence of experts working with people with eating disorders. The program provides a comprehensive overview of the issues occurring in these disorders. The course also includes current challenges, focusing on the physiological, psychological and social aspects of these diseases. In addition to the theoretical foundations, the program also includes video samples of counseling interviews. The course also discusses recommended methods of working with clients, including working in multidisciplinary teams, focusing on relapse prevention. Experts will learn about the competencies needed for effective work in the field of eating disorders, including the prevention of burnout syndrome and support in interviews and supervision. The e-learning course is being piloted and the evaluation results will be known in 8/2026.

Key words: education, multidisciplinary, competences, expertise

E-learningový výukový modul vznikl v Centru Anabell, z. ú. v roce 2024 a na jeho vzniku se podílela řada odborníků, kteří se věnují práci s lidmi s poruchou příjmu potravy. Výukový modul v sobě tak zahrnuje vedle zásadních teoretických informací pro práci s touto cílovou skupinou také praktické návody a jako celek si klade za cíl zvyšovat kompetence odborníků v MD týmech pracujících s lidmi poruchou příjmu potravy. V praxi pak za pomoci evaluace dojde k ověření, zda je možné tento modul využívat jako standardizovaný nástroj pro edukaci.

Literatura:

Přístup zaměřený na řešení – Stručný úvod. Zatloukal, L. (nedatováno). Dalet, dostupné na: <https://www.dalet.cz/wp-content/uploads/2023/06/SFBT-uvod.pdf>.

Psychosociální rizikové faktory u poruch příjmu potravy. In: Papežová, H. (Ed.). Spektrum poruch příjmu potravy: interdisciplinární přístup. Pavlová, B. (2010). Praha: Grada Publishing.

Sociální práce, Teorie a metody III., Studijní text pro kombinované studium. Eva Klimentová (2013). Univerzita Palackého v Olomouci, dostupné na: <https://irel.knihovny.cz/Record/caslin.SKC01-005885040>.

Péče o suicidálního pacienta. Ján Praško (2006). Psychiatrické centrum Praha, Centrum neurofarmakologických studií, 3. lékařská fakulta UK, Praha. Psychiatrie pro praxi, dostupné na: <https://solen.cz/pdfs/psy/2006/04/11.pdf>.

Poruchy příjmu potravy. Krch, F. (2007). Medicína pro praxi, 4/2007, dostupné na: <https://www.medicinapropraxi.cz/pdfs/med/2007/10/08.pdf>

Poruchy příjmu potravy: odpovědi na otázky, na které jste se báli zeptat. Procházková, L., & Sladká Ševčíková, J. (2017). Praha: Pasparta.

Interní metodiky a materiály Centra Anabell, z. ú.

Denní stacionář pro adolescenty jako místo pro pacienty (nejen) s poruchou příjmu potravy

Podávková T.

Psychiatrická klinika 1.LF UK a VFN Praha

Dětská psychologie a psychiatrie v České republice čelí rostoucímu výskytu psychických obtíží u dětí a dospívajících, zejména úzkostí a depresí, přičemž nedostatek odborníků a omezené kapacity ztěžují přístup k péči. Denní stacionář pro adolescenty při Psychiatrické klinice VFN a 1. LF UK reaguje na tuto situaci komplexní péčí. Multidisciplinární tým poskytuje terapeutickou podporu adolescentům s afektivními a úzkostnými poruchami, nevyvážeností osobnostního vývoje. V návaznosti na nedostupnost péče pro dospívající pacienty s poruchami příjmu potravy vznikla pod Denním stacionářem pro adolescenty specializovaná skupina, která se zaměřuje na komplexní podporu a léčbu pacientů s poruchami příjmu potravy. Skupina se věnuje nejen terapeutickým intervencím zaměřeným na stravovací návyky, ale také rozvoji zdravého vztahu k tělu a podpory rodiny v rámci léčebného procesu. Pro ilustraci péče o pacienty s poruchami příjmu potravy bude prezentována anonymizovaná kazuistika mladé pacientky.

Child psychology and psychiatry in the Czech Republic are facing an increasing prevalence of mental health issues in children and adolescents. A lack of specialists and limited capacity complicate access to care—the Adolescent Day Care Center at the Psychiatric Clinic VFN and 1. LF UK is addressing this situation through multidisciplinary care. A team provides therapeutic support to adolescents with affective and anxiety disorders, personality development imbalances. In response to the lack of care available for adolescents with eating disorders, a specialised group was established under the Adolescent Day Care Center, focusing on support and treatment for patients with eating disorders. The group addresses therapeutic interventions targeting eating habits and promotes the development of a healthy body image, and family support

throughout the treatment process. To illustrate the care provided for patients with eating disorders, a case study of a young female patient will be presented.

Dětská psychologie a psychiatrie v České republice čelí narůstajícímu počtu psychických obtíží u dětí, jako jsou úzkosti, deprese a poruchy chování. Nedostatek odborníků a omezené kapacity ztěžují přístup k péči. V návaznosti na tuto situaci poskytuje Psychiatrická klinika VFN a 1.LF UK služby Denního stacionáře pro adolescenty. Péči zajišťuje multidisciplinární tým, složený z klinických psychologů, psychiatrů, zdravotních sester, nutričních terapeutů, sociálních pracovníků a dalších externích odborníků. Vedle potíží z oblasti afektivních a úzkostných poruch či nevyváženosti osobnostního vývoje, se program stacionáře zaměřuje také na poruchy příjmu potravy. Pro ilustraci naší práce s pacienty s poruchou příjmu potravy zpřístupníme anonymizovanou kazuistiku mladé pacientky a představíme spolupráci s její rodinou, která hrála klíčovou roli v terapeutickém procesu.

Eutanázie u poruch příjmu potravy?

Stárková L.

PSYCHOMED s.r.o. a PKFN Olomouc

V letošním roce byla veřejnost šokována příběhem mladé ženy z Nizozemska, která zvolila eutanázii kvůli nevléčitelným duševním nemocem hlubokým depresím, autismu a hraniční poruše osobnosti. Fyzicky zcela zdravá, po psychické stránce ale trpěla a odborná léčba jí nepomáhala. Vzhledem k tomu, že mezi ženami, které žádaly eutanázii v minulých letech v Nizozemsku bylo 14 % těch, které měly diagnózu poruchy příjmu potravy, bylo toto téma otevřeno na poslední mezinárodní konferenci o poruchách příjmu potravy, pořádané v březnu 2024 v New Yorku. Samotné téma eutanázie je velmi citlivé a kontroverzní. V naší zemi je eutanázie, stejně jako asistovaná sebevražda, nelegální. V jiných evropských zemích je tomu jinak, nicméně proces schvalování ukončení života na vlastní žádost pacienta s pomocí lékaře je i tam vždy velmi sledovanou záležitostí. Eutanázie byla zakazována v řadě zemí pro nebezpečí zneužití, na druhé straně byla stejně silně obhajována jako právo na svobodné rozhodnutí jednotlivce. Tam, kde byla eutanázie schválena, se vždy vztahovala k ukončení života, který provázely těžké, nesnesitelné bolestivé stavy, nejčastěji u nemocných v terminálním stadiu závažných nemocí, kdy žádná lékařská pomoc nedokázala utrpení nemocného zastavit. Nejčastěji šlo o těžká onkologická nebo neurologická onemocnění, kde stav nemocného a dosavadní medicínské metody nedávaly přes veškerou snahu lékaře nemocnému šanci na zlepšení stavu. V posledních letech se objevily informace o umožnění eutanázie také nemocným s těžkými duševními nemocemi. Nejdále dospěli v povolování eutanázie v této souvislosti v Nizozemsku, kde byla byly v roce 2018 na návrh Dutch Society of Psychiatry publikovány nové guideliny pro schvalování eutanázie u pacientů s duševními nemocemi. Prezentace se zaměří na přiblížení problematiky eutanázie se zřetelem na oblast poruch příjmu potravy a je zřejmé, že přinese víc otázek, než odpovědí, které se týkají medicíny, etiky a práva.

Klíčová slova: Eutanázie – přehled- poruchy příjmu potravy

The public information about young woman from the Netherlands who requested euthanasia for her psychiatric disorders- severe depressions, autism and borderline personality disorder shocked us. She was healthy from the point of her physical condition but she suffered from mental disorders. 14% of all patients with a psychiatric disorders who requested euthanasia in the Netherlands during last years had a diagnosis of an eating disorders. This problems were discussed during International conference on Eating disorders in

2024 / New York/. Euthanasia is very controversial and sensitive subject for a lot of countries. Euthanasia is not legal in our country but it is different in other European countries. It could be misused on one side but we understand that it can be accepted as one of the basic human rights on the second side. Euthanasia is legal in several countries and the decision about the end of the life is usually related to longterm suffering due to severe lifethreatening disorder e.g. oncological or neurological disorders. The patient must express his/her will to die by euthanasie. The process should respect the guidelines and the legislation. In 2018 the Dutch Society of Psychiatry published updated guidelines on euthanasia in psychiatric patients. The aim of this presentation is to bring actual informations about euthanasia especially in the eating disorder patients- though we know that more quetions than answers exist on this field of medicine, ethics and the law.

Key words: Euthanasia- summary- eating disorders

V posledních letech se objevily informace o umožnění eutanázie také nemocným s těžkými duševními nemocemi. Nejdále dospěli v povolování eutanázie v této souvislosti v Nizozemsku, kde byla byly v roce 2018 na návrh Dutch Society of Psychiatry publikovány nové guideliny pro schvalování eutanázie u pacientů s duševními nemocemi. 14% z těch, kteří požadovali eutanázii jako řešení těžké duševní poruchy, byly pacienti s poruchou příjmu potravy. Prezentace se zaměří na přiblížení problematiky eutanázie se zřetelem na oblast poruch příjmu potravy a je zřejmé, že přinese víc otázek, než odpovědí, které se týkají medicíny, etiky a práva.

[Pilotní ověření skríningu poruch příjmu potravy u adolescentů ze sportovní školy. Kazuistiky z klinické praxe](#)

[Minařík P. \(1\), Lajksnerová V. \(1\), Suchý J. \(2\), Papežová H. \(1\)](#)

(1) Psychiatrická klinika 1.LF UK a VFN v Praze - Centrum pro diagnostiku a léčbu poruch příjmu potravy. (2) Katedra tělesné výchovy Pedagogické fakulty UK

Na pilotním ověření ukážeme dotazníkovou baterii (EDE-Q, EED19, DESA, EDSA) pro zmapování PPP mezi sportujícími jedinci na vzorku n=15 na sportovním gymnáziu. Výsledky ukázaly vhodnost dotazníkové baterie a zároveň prokázaly PPP u 7% respondentů, chaotický jídelní režim u 33% a riziko možného rozvoje PPP u 26% respondentů. Představíme kazuistiku léčby RED-S s PPP, východiska relapsu a možný návrat do vrcholového sportu a kazuistiku s rizikovými faktory pro oddalování léčby.

Klíčová slova: poruchy příjmu potravy, RED-S, riziko, relaps

We conducted a pilot test of a questionnaire battery (EDE-Q, EED-19, DESA, EDSA) to assess ED among sporting individuals in a sample of n = 15 at a sports school. The results confirmed the suitability of the questionnaire battery while identifying ED in 7% of respondents, chaotic eating patterns in 33%, and a potential risk of ED development in 26%. Additionally, we present a case report on RED-S treatment in an athlete with ED, including baseline relapse, potential return to sport, and a separate case report on risk factors contributing to delayed treatment.

Key words: Eating disorders, RED-S, risk, relapse

Poruchy příjmu potravy (PPP) jsou ve sportovní komunitě často utajovaným onemocněním, kterému se ale pomalu dostává pozornost i mezi laickou veřejností. Výzkumy poukazují na 3x vyšší prevalenci PPP mezi sportujícími jedinci než u běžné populace.

Sportovní a pohybová aktivita představuje jeden z rizikových faktorů pro vznik a průběh PPP. Sestavená dotazníková baterie pro pilotní ověření obsahuje dotazníky EDE-Q (Eating Disorders Examination Questionnaire), EED ver. 19 (Exercise and Eating Disorder ver. 19), DESA (Disordered Eating Screening for Athletes) a EDSA (Eating Disorders Screening for Athletes). Pilotní ověření proběhlo na sportovním gymnáziu na vzorku n=15 u adolescentních sportovců. Chaotické jídelní chování (Disordered Eating) může vést k rozvoji PPP (Eating disorder) a jeho odhalení je důležité pro prevenci rozvoje PPP.

Přerušování excesivního cvičení nebo nastavení adekvátní sportovní aktivity jsou důležité faktory při léčbě PPP. Často je proto nutná specializovaná komplexní intervence v rámci léčebného programu ke snížení rizika relapsů i chronifikace onemocnění. Představíme nástroje, které lze pro práci se sportovci využít a kazuistiky, které demonstrují úspěšnou léčbu u RED-S s PPP s návratem ke vrcholové sportovní aktivitě v kontrastu s nezdravým a nepřiměřeným sportováním, které udržuje jedince v maladaptivním chování, oddaluje léčbu a zhoršuje prognózu onemocnění.

Literatura:

1. Danielsen, M., Bjørnelv, S., Bratberg, G.H., Rø, Ø. (2018) Validation of the exercise and eating disorder questionnaire in males with and without eating disorders. *International Journal of Eating Disorders*, 51(5), pp. 429–438. Available at: <https://doi.org/10.1002/eat.22855>.
2. Joy, E., Kussman, A., Nattiv, A. (2016) 2016 update on eating disorders in athletes: A comprehensive narrative review with a focus on clinical assessment and management. *British Journal of Sports Medicine*, 50(3), pp. 154–162. Available at: <https://doi.org/10.1136/bjsports-2015-095735>.
3. Minařík, P, Suchý, J., Papežová H. (2024) Eating Disorders among Athletes: Systematic Review. *Slovak Journal of Sport Science*, 9 (1), pp 53-72. Available at: <https://doi.org/10.24040/sjss.2024.9.1.53-72>
4. Papežová, H. et al. (2018). Anorexia nervosa, bulimia nervosa, binge eating disorder: An interdisciplinary and transdiagnostic perspective. *Mladá fronta*, Praha. (In Czech: English Abstract).
5. Statuta, S.M., Asif, I.M., Drezner, J.A. (2017) Relative energy deficiency in sport (RED-S). *British Journal of Sports Medicine*, 51(21), pp. 1570–1571. Available at: <https://doi.org/10.1136/bjsports-2017-097700>.
6. Sundgot-Borgen, J. and Torstveit, M.K. (2004) Prevalence of Eating Disorders in Elite Athletes Is Higher Than in the General Population. *Clinical Journal of Sport Medicine*, 14(1), pp. 25–32. Available at: <https://doi.org/10.1097/00042752-200401000-00005>.

Supervize mezi případovou diskusí a balintovskou skupinou

Gaertner Toman E.

KompetenzZentrum Esstörungen, Zürich

Supervize mezi případovou diskusí a balintovskou skupinou.

Zkušenosti ze supervize v rámci komplexního interdisciplinárního programu. Co se hodí lépe, kdy a s jakým výsledkem. Výhody a nevýhody interdisciplinární práce, zpráva z praxe.

Klíčová slova: Supervize, balintovská skupina, interdisciplinární práce

Supervision between case discussion and Balint group. Experience in supervision within a comprehensive interdisciplinary programme. What is better, when and with what result. Advantages and disadvantages of interdisciplinary work, report from practice.

Key words: Supervision, Balint group, interdisciplinary work

Poruchy příjmu potravy ovlivňují stravovací chování a psychiku. Utvářejí také specifický vztah mezi postiženými a jejich rodinami a často jsou velmi náročnými nemocemi pro lékaře, psychology, odborníky na výživu a další. Cílená mezioborová supervize pomáhá rozvíjet identitu jednotlivých odborníků a optimalizovat spolupráci.

Literatura: Möller H., Lohmer M. Supervision in der Psychotherapie. Kohlhammer, 2017.

Poruchy příjmu potravy, komorbidity, komplikace - modifikace léčby

Holanová P.

Psychiatrická klinika 1.LF UK a VFN Praha

Poruchy příjmu potravy (PPP) jsou komplexní psychiatricko-metabolicko- endokrinní onemocnění, které často provázejí psychiatrické a somatické komorbidity, které mohou zásadním způsobem komplikovat diagnostiku, oddalovat včasnou intervenci a zahájení specializované péče. Díky komorbiditám a komplikacím poruch příjmu potravy je nutné modifikovat léčbu.

Klíčová slova: poruchy příjmu potravy, komorbidity, komplikace, léčba

Eating disorders are complex psychiatric-metabolic-endocrine diseases that are often accompanied by psychiatric and somatic comorbidities that can fundamentally complicate diagnosis, delay early intervention and start of specialized care. Due to comorbidities and complications of eating disorders, it is necessary to modify the treatment.

Key words: eating disorders, comorbidities, complications, treatment

Poruchy příjmu potravy jsou komplexní psychiatricko-metabolicko- endokrinní onemocnění, které alteruje téměř všechny orgánové soustavy. Často je provázejí psychiatrické a somatické komorbidity, které mohou zásadním způsobem komplikovat diagnostiku, oddalovat včasnou intervenci a zahájení specializované péče. Mohou zhoršovat prognózu a vést k chronickým formám poruch příjmu potravy.

Mezi nejčastější psychiatrické komorbidity patří úzkostné poruchy, afektivní poruchy, obsedantně-kompulsivní porucha, poruchy osobnosti, nadužívání alkoholu a jiných návykových látek, objevuje se i problematika onemocnění autistického spektra, ADHD.

K nejčastějším somatickým komorbiditám se řadí skupina onemocnění autoimunitního původu jako jsou diabetes mellitus 1. typu, idiopatické střevní záněty, celiakie, roztroušená skleróza, dále potravinové alergie a intolerance. V literatuře je popsán oboustranný vztah mezi poruchami příjmu potravy a autoimunitními onemocněními, pokračuje výzkum role střevního mikrobiomu v možném rozvoji obou skupin onemocnění.

Poruchy příjmu potravy u mužů jsou opomíjené, poddiagnostikované, tudíž často léčené s velkou prodlevou. Jsou spojeny s vyšším výskytem psychiatrických komorbidit, především poruch osobnosti, problematikou

závislostí, častěji než u žen může být anorektická symptomatika prodromální fází schizofrenního onemocnění. Specifickou problematikou u mužů je tzv. bigorexie (Adonisův komplex), která se dle DSM-V řadí mezi tzv. svalovou dysmorfofobickou poruchu. Je ale nedílně spojena s patologií v jídelním chování, excesivním cvičení, nadužíváním anabolických steroidů. Ve svém důsledku přináší toto onemocnění psychické a somatické komplikace a sociální selhávání obdobné jako u žen s mentální anorexií.

Psychofarmaka u poruch příjmu potravy nejsou lékem první volby, léčba je empirická, tvoří součást komplexní péče. Nezřídka právě přítomnost komorbidního onemocnění bývá indikací k farmakoterapii, kdy somatická, někdy i celoživotní onemocnění přináší vyšší výskyt komorbidních úzkostných poruch, poruch nálady, ovlivňují kvalitu života, vedou k řadě omezení v běžném životě a fungování. Psychofarmaka mohou i u některých komorbidit v oblasti zažívacího traktu i příznivě ovlivňovat i některé projevy komorbidní nemoci. Otázkou je vliv psychofarmak na některé imunitní procesy a zánět.

Ve vztahu k farmakoterapii mají somatická komorbidní onemocnění u poruch příjmu potravy svá specifika. Je nezbytné brát v úvahu vlastní farmakoterapii somatických komorbidit a její možné nežádoucí účinky, jejich interakce s psychofarmaky, terén malnutrice, malabsorbce.

Tématem k multioborové diskuzi je léčba somatických komplikací poruch příjmu potravy, která náleží specialistům různých somatických oborů. Bez větší znalosti důsledků poruch příjmu potravy může být u pacientů spíše kontraproduktivní, navozovat iluzi léčby bez úpravy jídelního chování, normalizace váhy.

Literatura:

Hambelton A, Pepin G, Le A, Maloney D, Touyz S, Maguire S. Psychiatric and medical comorbidities of eating disorders: findings from a rapid review of the literature. *J Eat Disord*, 2022 Sep5; (10)1:132

Momen MC, Plana-Ripoll O, Ylmaz Z, Thornton LM, McGrath JJ, Bulik C, Petersen LV. Comorbidity Between Eating Disorders and Psychiatric Disorders. *J Eat Disord*, 2022, Jan 27; 55(4):505-517

Sirifo AM, Magnanini LM, Giraldi L, De Martinis M. Anorexia nervosa and autoimmune comorbidities: A bidirectional route? *CNS Neurosci Ther*. 2020 Dec; 28(12); 1921'-1929

Psychogenní přejídání, možnosti terapie včetně kazuistik

Lambertová A.

Psychiatrická klinika VFN a 1.LF UK; Therapia Viva s.r.o.

Psychogenní přejídání je jednou z nejčastějších poruch příjmu potravy. Projevuje se opakovanými epizodami nekontrolovaného přejídání, rychlou konzumací jídla, častým jedením o samotě, následnými pocity viny. Na rozdíl od mentální bulimie u BED chybí kompenzační chování jako je zvracení, nadměrné cvičení nebo užívání projímadel.

Komplexní léčba BED zahrnuje psychoterapeutické metody, nutriční poradenství a při potřebě i farmakoterapii, která se zaměřuje na psychické i somatické komorbiditě.

Pacienti bývají v léčbě netrpěliví, často očekávají rychlý úbytek tělesné hmotnosti jako hlavní výsledek terapie. Klinická praxe ukázala, že antidiabetika, jako jsou liraglutid, semaglutid a tirzepatid mohou vést k úbytku hmotnosti jako sekundárnímu efektu.

Součástí prezentace budou kazuistiky 2 pacientů.

Binge eating disorder (BED) is one of the most common eating disorders. It is manifested by repeated episodes of uncontrolled overeating, rapid consumption of food, frequent eating alone, subsequent feelings of guilt. Unlike bulimia nervosa, BED lacks compensatory behaviours such as vomiting, excessive exercise, or use of laxatives.

Complex treatment of BED includes psychotherapy, nutritional counselling and, if necessary, pharmacotherapy, which focuses on psychological and somatic comorbidities.

Patients tend to be impatient with treatment, often expecting rapid weight loss as the main result of therapy. Clinical practice has shown that antidiabetic drugs such as liraglutide, semaglutide and tirzepatide can lead to weight loss as a secondary effect.

Case reports of 2 patients will be part of the presentation.

Psychogenní přejídání, neboli binge eating disorder (BED), je jednou z nejčastějších poruch příjmu potravy. Projevuje se opakovanými epizodami nekontrolovaného přejídání, rychlou konzumací jídla, častým jedením o samotě, následnými pocity viny. Na rozdíl od mentální bulimie u BED chybí kompenzační chování jako je zvracení, nadměrné cvičení nebo užívání projímadel. Pacienti mohou být v rozmezí od normální hmotnosti po obezitu.

Komplexní léčba BED zahrnuje psychoterapeutické metody, nutriční poradenství a při potřebě i farmakoterapii, která se zaměřuje na psychické i somatické komorbidity. Moderní farmakoterapie nabízí několik možností, včetně antidepresiv (fluoxetin, venlafaxin, bupropion) a antikonvulziva topiramátu, které mohou pomoci snižovat frekvenci přejídání a kontrolovat příjem potravy.

Pacienti bývají v léčbě netrpěliví, často očekávají rychlý úbytek tělesné hmotnosti jako hlavní výsledek terapie. Klinická praxe ukázala, že antidiabetika, jako jsou liraglutid a semaglutid, mohou vést k úbytku hmotnosti jako sekundárním efektu. Liraglutid (komerčně známý jako Saxenda) je nyní využíván i přímo v léčbě obezity, zatímco semaglutid (Ozempic, Rybelsus) je aktuálně v ČR předepisován pouze obézním pacientům s diabetem mellitus II. typu (DM II). Nejnovějším schváleným lékem v ČR pro léčbu obézních pacientů bez DM II je tirzepatid (Mounjaro).

Součástí prezentace budou kazuistiky 2 pacientů.

Literatura:

Papežová H. et al. Anorexie, bulimie a psychogenní přejídání, 2018

Dragano et al. Recent updates on obesity treatment: Available drugs and future directions. Neuroscience, 2020

Tak et al. Long-term efficacy and safety of anti-obesity treatment: Where do we stand. Current Obesity Reports, 2021

Bays et al. Anti-Obesity Medications and Investigational Agents: An Obesity Medicine Association (OMA) Clinical Practice Statement (CPS). Obesity Pillars, 2022

Rohani et al. The effects of subcutaneous Tirzepatide on obesity and overweight: a systematic review and meta-regression analysis of randomized controlled trials. *Front. Endocrinol.*, 2023

Rodriguez et al. Semaglutide vs Tirzepatide for Weight Loss in Adults with Overweight or Obesity. *Jama Internal Medicine*, 2024

Song et al. Comparison of the efficacy of anti-obesity medications in real-world practice. *Drug Design, Development and Therapy*, 2024

Grantová podpora: Grantová podpora NU23-04-00381

[Centrum Anocen – komplexní přístup k řešení poruch příjmu potravy u dětí a mladistvých](#)

[Plzáková L., Houdková K. A., Konečná J.](#)

Centrum podpory zdraví z.ú., Ústí nad Labem

Anocen – centrum pro psychoterapii a výživu se specializuje na poruchy příjmu potravy u dětí a mladistvých. Pracuje formou multidisciplinárního týmu složeného z psychoterapeutů, nutričního terapeuta, specialisty na pohybové aktivity, speciálního pedagoga a sociálního pracovníka, čímž tvoří vzájemně propojený komplex služeb. Klade také důraz na primární prevenci, kdy pracuje přímo s dětmi a mladistvými, kteří jsou potenciálně ohroženou skupinou. V tomto souhrnu přinášíme poznatky z dosavadní praxe centra Anocen, které je zaměřeno na poruchy příjmu potravy u dětí, a to jak z pohledu terapeutického centra, tak i z oblasti primární prevence na školách.

Klíčová slova: Poruchy příjmu potravy, děti, dospívající, multidisciplinární tým, nutriční terapie, rodinná terapie, sociální práce, primární prevence, praxe

The Anocen Centre specializes in eating disorders of children and adolescents. It works as a multidisciplinary team consisting of psychotherapists, a nutrition therapist, a physical therapist, a pedagogic specialist and a social worker, who offer interconnected complex of services. The centre also emphasizes on primary prevention, working directly with children and adolescents who are potentially at risk. In this summary, we would like to present the experience from the Anocen Centre, which focuses on children's eating disorders. It doesn't include only the perspective from the therapeutic centre, but also from the primary prevention in schools.

Key words: Eating disorders, children, multidisciplinary team, nutrition therapy, family therapy, social work, primary prevention, practice

Centrum Anocen, které bylo založeno v roce 2022 v Ústí nad Labem, se specializuje na řešení poruch příjmu potravy u dětí a mladistvých. Nejčastějšími potížemi, se kterými se na nás klienti obrací, jsou mentální anorexie a mentální bulimie. Setkali jsme se však také se záchvatovitým přejídáním a ortorexií, i když povědomí o těchto poruchách je ve veřejnosti stále nízké. Činnost centra je postavena na komplexním přístupu, který zahrnuje práci psychoterapeutů, nutričního terapeuta, speciálního pedagoga, sociálního pracovníka a specialisty na pohyb. Vzájemná spolupráce mezi jednotlivými odborníky přináší pochopení širších souvislostí a výsledkem je možnost lepšího nastavení jednotlivých služeb. V případě rozdělené péče u jednotlivých specialistů se stává, že klient může dostávat nekompatibilní nebo dokonce protichůdné informace. Velmi důležitou součástí naší práce je vzdělávání veřejnosti a primární prevence na školách. Snažíme se zvýšit povědomí a poskytovat informace, které mohou pomoci předcházet vzniku poruch příjmu potravy.

U cílové skupiny dětí a mladistvých často nacházíme skutečnou příčinu problému v jejich rodinném zázemí, proto pracujeme formou rodinné terapie. Příčina v rodinném prostředí mnohdy rodinu překvapí a v některých případech je pro ně těžko přijatelná, což může vést k odmítnutí problém řešit a tím k stagnaci nebo dokonce k ukončení terapie. Spolupráce s rodinou je klíčová, bez ní nedochází k řešení problému. Na tento problém často narážíme i u pediatriů nebo ve školách, kdy dítě potřebuje pomoc, ale rodiče nespolupracují. Často pak dochází ke zhoršení stavu a tyto děti nezřídka končí ve zdravotnickém zařízení. V rámci našich komplexních služeb centra provázíme rodiny také v sociální oblasti. Poskytujeme služby speciálního pedagoga a sociálního pracovníka. Na tento aspekt se často zapomíná i když je v celkovém přístupu velice důležitý.

Nutriční terapie je propojena s psychoterapeutickou prací a je vždy individuální. V úvodu obvykle nenastavujeme standardní jídelníček, ale jdeme cestou malých kroků a reálných cílů, bereme v úvahu, jaké změny je dítě ochotno akceptovat. U anorexie a bulimie je často zařazení alespoň jedné nové potraviny úspěchem. Dítě tak nemá pocit, že ho do něčeho nutíme, co by v opačném případě mohlo celý proces zastavit. Co se týká poměru živin, setkáváme se s vysokým příjmem bílkovin a výrazným nedostatkem sacharidů, což bývá někdy kompenzováno zvýšeným podílem tuků. Pro komplexní péči je nezbytná spolupráce se specialistou na pohyb, protože klienti často přehnaně cvičí, aby kompenzovali sněžené jídlo. V závislosti na situaci upravujeme pohybové vzorce, pracujeme s možnými formami relaxace.

Primární prevence na školách se zaměřením na poruchy příjmu je významnou součástí činnosti centra. Z výzkumného šetření rizikového chování, wellbeingu a duševního zdraví z roku 2023, kterou si nechal zpracovat Ústecký kraj, bylo zjištěno, že v oblasti poruch příjmu potravy vykazuje 24,3 % dětí symptomy rizik k rozvoji poruch příjmu potravy. Dívky jsou 4x ohroženější než chlapci (38,4 % dívek a 10,8 % chlapců). Tito žáci a žákyně jsou ohroženi rizikem rozvoje poruch příjmu potravy, nebo již některými trpí. V rámci primární prevence pracujeme přímo s dětmi a mladistvými, kteří patří do ohrožené cílové skupiny. Prevence probíhá formou besed v malých skupinách, nikdy nemícháme dívky a chlapce. Vždy pracujeme pouze s jednou třídou, třídy nespojujeme. Děti musí mít pocit bezpečí, což je pro efektivní práci klíčové. Důležitým faktorem je také kvalifikace přednášejícího – speciální pedagog se osvědčil více než psycholog/psychoterapeut. Důležité je, aby přednášející zvládal techniky krizové intervence.

Grantová podpora: Centrum Anocen vzniklo v rámci programu Zdraví, financovaného z Fondů EHP/Norska2014-2021 ve spolupráci norskou neziskovou organizací Spiseforstyrrelses z Osla.

[Současná mapa specializovaných služeb pro poruchy příjmu potravy v ČR](#)

[Pokorná-Vitvarová V., Amlerová R., Blumenthalová R., Chmelová J., Hrubá J.](#)

Centrum pro diagnostiku a léčbu poruch příjmu potravy, Psychiatrická klinika 1.LF UK a VFN v Praze

Současná mapa center specializujících se na poruchy příjmu potravy.

Current map of centers specializing in eating disorders.

Tento poster představuje komplexní mapu specializovaných center zabývajících se problematikou PPP (poruch příjmu potravy). Hlavním cílem je vizualizace dostupnosti odborné péče v jednotlivých regionech a zdůraznění klíčových rozdílů v přístupu ke službám. Mapa zahrnuje informace o typech nabízených terapií, kapacitách center a možnostech kontaktu. Poster si klade za cíl nejen zlepšit povědomí o dostupných zdrojích,

ale také identifikovat oblasti, kde je potřeba zvýšit podporu. Poster slouží jako užitečný nástroj pro odbornou i laickou veřejnost a otevírá prostor pro diskusi o strategickém rozvoji těchto služeb.

Literatura: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb [online], 2025. Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb [cit. 2025-03-17]. Dostupné z: <https://nrpzs.uzis.cz>

Grantová podpora: Číslo grantu NU23-04-00381